

МОНГОЛБАНКНЫ
ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТУШААЛ

2017 оны 12 сарын 25 өдөр

Дугаар А-327

Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Төв банк (Монголбанк)-ны тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсэг, 8 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг, 20 дугаар зүйл, Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.3 дахь хэсэг, 10 дугаар зүйлийн 10.1 дэх хэсэг, 12 дугаар зүйлийн 12.3 дахь хэсэг, 13 дугаар зүйлийн 13.1 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.“Банкны төлбөрийн картын журам”-ыг хавсралтаар ёсоор баталж, 2018 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдүүлсүгэй.

2.Батлагдсан журмыг мөрдөж ажиллахыг Төлбөр тооцооны газар (Э.Анар), банкуудын гүйцэтгэх захирал нарт тус тус даалгасугай.

3.Энэ тушаалын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Төлбөр тооцооны газар (Э.Анар), Дотоод аудитын газар (Ж.Батхуяг)-т тус тус үүрэг болгосугай.

4.Энэ тушаал батлагдсантай холбогдуулан Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2016 оны А-160, 2016 оны А-236 дугаар тушаалыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

МОНГОЛБАНКНЫ
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н.БАЯРТСАЙХАН

Т 4 2203

БАНКНЫ ТӨЛБӨРИЙН КАРТЫН ЖУРАМ

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1. Энэхүү журмын зорилго нь Төв банк (Монголбанк)-ны тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсэг, 8 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг, 20 дугаар зүйл, Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.3 дахь хэсэг, 10 дугаар зүйлийн 10.1 дэх хэсэг, 12 дугаар зүйлийн 12.3 дахь хэсэг, 13 дугаар зүйлийн 13.1 дэх хэсгийг дагуу төлбөрийн карт (цаашид “карт” гэх)-ын Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дэх үйл ажиллагааг зохицуулах, зөвшөөрөл олгох, хүчингүй болгох, оролцогчийн эрх, үүрэг, хариуцлагыг тодорхойлох, хэрэгжилтэд хяналт тавихад оршино.
- 1.2. Картын үйл ажиллагаанд Иргэний хууль, Төв банк (Монголбанк)-ны тухай хууль, Банк, эрх бүхий этгээдийн мөнгөн хадгаламж, төлбөр тооцоо, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хууль, Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль, энэхүү журам, Монголбанкнаас гаргасан холбогдох бусад эрх зүйн баримт бичгийг удирдлага болгоно.
- 1.3. Картын үйл ажиллагаанд оролцогч нь олон улсад зөвшөөрөгдсөн стандарт, Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжийг дагаж мөрдөнө.
- 1.4. Картын үйл ажиллагаанд оролцогч нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр картаар хийгдэх санхүүгийн гүйлгээг төгрөгөөр гүйцэтгэнэ.
- 1.5. Картын системд ашиглагдаж байгаа програм хангамж нь оюуны өмчийн, лицензийн болон аливаа зөрчилгүй байна.

ХОЁР. НЭР ТОМЬЁОНЫ ТОДОРХОЙЛОЛТ

- 2.1. Энэхүү журамд хэрэглэгдэх нэр томьёог дор дурдсан утгаар ойлгоно:
 - 2.1.1. “Автомат теллер машин” (цаашид “АТМ” гэх) гэж карт хүлээн авагчийн системд холбогдсон, картаар идэвхжиж гүйлгээ хийдэг цахим мэдээ үүсгэгч төхөөрөмжийг;
 - 2.1.2. “Ажлын өдөр” гэж хуульд заасан нийтээр амрах баярын өдөр болон долоо хоног бүрийн амралтын өдрөөс бусад өдрийг;
 - 2.1.3. “АТМ-ийн гүйлгээ” гэж АТМ-аар хийгдэх дараах гүйлгээг:
 - а) картын дансны бэлэн мөнгөний орлого, зарлагын гүйлгээ;
 - б) санхүүгийн бус гүйлгээ;
 - в) олон улсын стандарт болон журмын 2.1.34-д тодорхойлсон сүлжээний дүрэмд нийцсэн бусад гүйлгээ.
 - 2.1.4. “Биет карт” гэж ISO/IEC 7810 ID-1 стандартын бэлдэц дээр картын мэдээллийг хэвлэсэн картыг;
 - 2.1.5. “Биет бус карт” гэж картын гүйлгээнд ашиглагдах биетээр хэвлэгдээгүй картын мэдээллийн цогцыг;
 - 2.1.6. “Бодит цагийн горим” гэж картын гүйлгээг цаг тухайд нь хүлээн авах буюу дамжуулах горимыг;

- 2.1.7. “Гүйлгээ” гэж картын системээр дамжиж байгаа шилжүүлэг болон цахим мэдээ үүсгэгч ашиглан дансны үлдэгдэл шалгах, ПИН код өөрчлөх, гүйлгээний баримт авах зэрэг мөнгөн дүнгээр үл илэрхийлэгдэх үйлдлийг;
- 2.1.8. “Гүйлгээний баталгаажуулалт” гэж карт эзэмшигч тухайн гүйлгээ, төлбөрийг хүлээн зөвшөөрч, ПИН код оруулах, цахим худалдааны тусгай дугаар (CVV) оруулах, гарын үсгээ зурж баталгаажуулахыг;
- 2.1.9. “Гүйлгээний боловсруулалт” гэж картын гүйлгээ, үр дүнгийн тооцооллыг програм хангамжийн тусламжтайгаар гүйцэтгэхийг;
- 2.1.10. “Гүйлгээ дамжуулах өдөр” гэж тухайн өдрийн 00 цагаас дараагийн өдрийн 00 цаг хүртэлх хугацааг;
- 2.1.11. “Гүйлгээний зөвшөөрөл” гэж карт ашиглан хийгдэж буй гүйлгээг хийх зөвшөөрөл олгож карт гаргагчийн үүсгэсэн цахим мэдээг;
- 2.1.12. “Тэнэтийн саатал” гэж картын системийн үйл ажиллагаа хоёр минутаас дээш хугацаагаар, төлөвлөгөөт бусаар хэсэгчлэн болон бүрэн зогсохыг;
- 2.1.13. “Зайн унших арга” гэж картын зайн мэдрэгч чипийг цахим мэдээ үүсгэгчид уншуулан картын гүйлгээ үүсгэх аргыг;
- 2.1.14. “Залилан мэхлэх гүйлгээ” гэж бусдын дансанд байгаа мөнгөн хөрөнгийг эзэмших, захиран зарцуулах эрхгүй этгээд итгэл эвдэх буюу хуурч мэхлэх аргаар, санаатайгаар өөрийн эзэмшилд оруулах гүйлгээг;
- 2.1.15. “Залруулгын гүйлгээ” гэж картын үйл ажиллагаанд гарсан алдаатай, маргаантай гүйлгээг шийдвэрлэх зорилгоор карт хүлээн авагчийн үүсгэж буй гүйлгээг;
- 2.1.16. “Төлбөрийн карт” (цаашид “карт” гэх) гэж Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 5.1.24 дэх заалтад тусгасан төлбөрийн хэрэгслийг;
- 2.1.17. “Карт гаргагч” гэж Монголбанкнаас карт гаргах үйл ажиллагааны зөвшөөрөл авсан банкиг;
- 2.1.18. “Карт гаргагчийг таних дугаар” (цаашид “БИН” гэх) гэж карт гаргагч банкиг бусдаас ялгах зорилгоор олон улсад зөвшөөрөгдсөн картын байгууллагаас болон Монголбанкнаас олгосон картын дугаарын хэсэг болох тоон дарааллыг;
- 2.1.19. “Картын гүйлгээ” гэж журмын 2.1.30, 2.1.31-д заасан санхүүгийн болон санхүүгийн бус гүйлгээг;
- 2.1.20. “Картын систем” гэж картын гүйлгээг үүсгэх, дамжуулах, боловсруулахад ашиглаж байгаа програм хангамж, техник тоног төхөөрөмж, холбогдох бодлого, журам, заавар, гэрээний нэгдсэн цогцыг;
- 2.1.21. “Карт хүлээн авагч” гэж Монголбанкнаас карт хүлээн авах үйл ажиллагааны зөвшөөрөл авсан банкиг;
- 2.1.22. “КҮБ” гэж бараа, ажил үйлчилгээний төлбөрийг карт болон цахим мэдээ үүсгэгчийн тусламжтайгаар банкин дахь харилцах дансандаа хүлээн авдаг хувь хүн, хуулийн этгээдийг;
- 2.1.23. “КҮБ-ын шимтгэл” гэж бараа, ажил үйлчилгээний төлбөрийг картын системээр дамжуулан хүлээж авсны төлөө КҮБ-аас карт хүлээн авагчийн авч буй шимтгэлийг;
- 2.1.24. “Төлбөрийн картын системийн оролцогч” (цаашид “оролцогч” гэх) гэж карт гаргагч, карт хүлээн авагч, ҮЦГТ, клирингийн төв болон процессорыг;

- 2.1.25. “ПОБ-ын гүйлгээ” гэж ПОБ төхөөрөмж дээр хийгдэх дараах гүйлгээг:
- а) картын дансны бэлэн мөнгөний орлого, зарлагын гүйлгээ;
 - б) санхүүгийн бус гүйлгээ;
 - в) олон улсын стандарт болон журмын 2.1.34-д тодорхойлсон сүлжээний дүрэмд нийцсэн бусад гүйлгээ.
- 2.1.26. “ПОБ төхөөрөмж” гэж карт хүлээн авагч өөрийн салбар, нэгжид байршуулж, системдээ холбосон, картаар идэвхжиж гүйлгээ хийдэг цахим мэдээ үүсгэгч төхөөрөмж болон програм хангамжийг;
- 2.1.27. “ПОС-ын гүйлгээ” гэж ПОС төхөөрөмж дээр хийгдэх дараах гүйлгээг:
- а) худалдан авалтын гүйлгээ;
 - б) гүйлгээний буцаалт;
 - в) үлдэгдэл шалгах;
 - г) бэлэн мөнгө олгох (cashback);
 - д) КУБ-ын хүсэлтээр хийх үр дүнгийн гүйлгээ;
 - е) олон улсын стандарт болон журмын 2.1.34-д тодорхойлсон сүлжээний дүрэмд нийцсэн бусад гүйлгээ.
- 2.1.28. “ПОС төхөөрөмж” гэж карт хүлээн авагчийн системд холбогдсон, төлбөр хийх зориулалттайгаар КУБ-д байршуулсан, картаар идэвхжиж гүйлгээ хийдэг цахим мэдээ үүсгэгч төхөөрөмж, програм хангамжийн цогцыг;
- а) “МПОС төхөөрөмж” гэж ухаалаг гар утасны тусламжтайгаар, картаар идэвхжиж гүйлгээ хийдэг ПОС төхөөрөмжийг;
- 2.1.29. “Процессор” гэж карт гаргагч, хүлээн авагчид картын үйл ажиллагааны техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж, сүлжээ, програм хангамж ашиглуулж буй төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэхтэй хамаарал бүхий үйл ажиллагаа эрхлэх этгээдийг;
- 2.1.30. “Санхүүгийн гүйлгээ” гэж цахим мэдээ үүсгэгч ашиглан гүйцэтгэж байгаа шилжүүлгийг;
- 2.1.31. “Санхүүгийн бус гүйлгээ” гэж цахим мэдээ үүсгэгч ашиглан гүйцэтгэж байгаа мөнгөн дүнгээр үл илэрхийлэгдэх гүйлгээг;
- 2.1.32. “Клирингийн төвийн шимтгэл” гэж клирингийн төвийн карт гаргагч болон карт хүлээн авагчаас авч буй шимтгэлийг;
- 2.1.33. “Соронзон тууз унших арга” гэж картын соронзон туузыг цахим мэдээ үүсгэгчид уншуулан картын гүйлгээ үүсгэх аргыг;
- 2.1.34. “Сүлжээний дүрэм” гэж ҮЦГТ болон клирингийн төвийн ажиллуулж буй банк хоорондын картын системд холбогдоход ашиглагдах техникийн стандарт болон холбогдох гэрээг;
- 2.1.35. “Төрийн үйлчилгээний төлбөр” гэж Төрийн санд байрших бүртгэлийн дансанд нэг бүрчлэн тусгагдах төрийн байгууллагаас үзүүлж буй үйлчилгээний картын гүйлгээг;
- 2.1.36. “Төлөвлөгөөт зогсолт” гэж оролцогч нь засвар, үйлчилгээ хийх зорилгоор бусад оролцогчид урьдчилан мэдэгдэж картын системийн үйл ажиллагааг хэсэгчлэн болон бүрэн зогсоохыг;

- 2.1.37. “Үндэсний төлбөрийн карт” (*цаашид “₮ карт” гэх*) гэж Монголбанкнаас тодорхойлсон стандартыг хангасан, ₮ картын лого бүхий, дотоодод болон олон улсад төлбөрт ашиглагдах картыг;
 - 2.1.38. “ҮЦГТ” гэж Монголбанкны Үндэсний цахим гүйлгээний төвийг;
 - 2.1.39. “Хосолсон ₮ карт” гэж карт гаргагч банкнаас олон улсад зөвшөөрөгдсөн картын үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллагатай хамтран гаргасан, тухайн байгууллагын карт хүлээн авах сүлжээнд ашиглах боломжтой картыг;
 - 2.1.40. “Хувийн нууц дугаар” (*цаашид “ПИН код” гэх*) гэж картын гүйлгээг баталгаажуулахад ашиглагдах, зөвхөн тухайн карт эзэмшигч мэдэж байх нууц дугаарыг;
 - 2.1.41. “Хулгайн гүйлгээ” гэж бусдын дансанд байгаа мөнгөн хөрөнгийг эзэмших, захиран зарцуулах эрхгүй этгээд санаатайгаар, нууцаар өөрийн эзэмшилд оруулах үйлдлийг;
 - 2.1.42. “Цахим мэдээ” гэж картын гүйлгээний цахим хэлбэрийг;
 - 2.1.43. “Цахим мэдээ үүсгэгч” гэж карт, картын мэдээлэл ашиглан картын гүйлгээ үүсгэж буй төхөөрөмж, програм хангамжийг;
 - 2.1.44. “Цахим худалдаа” гэж интернэтийн тусламжтайгаар карт ашиглан бараа, ажил үйлчилгээний төлбөр төлөхийг;
 - 2.1.45. “Чип унших арга” гэж картын чипийг цахим мэдээ үүсгэгчид уншуулан картын гүйлгээ үүсгэх аргыг;
 - 2.1.46. “Шууд оролцогч” гэж өөрийн болон шууд бус оролцогчийн картын гүйлгээний боловсруулалтыг хийж байгаа, ҮЦГТ-тэй шууд холбогдсон банкийг;
 - 2.1.47. “Шууд бус оролцогч” гэж шууд оролцогчоор картын гүйлгээний боловсруулалтаа хийлгэдэг, ҮЦГТ-тэй шууд холбогдоогүй банкийг;
 - 2.1.48. “Эзэмшигчийн нэр бичигдээгүй карт” гэж картын нүүрэн талд карт эзэмшигчийн нэр бичигдээгүй картыг;
- 2.2. Энэхүү журамд нийтлэг хэрэглэгдэх нэр томъёог тус журмын 1 дүгээр хавсралтад заасны дагуу англи хэл дээрх утгаар ойлгоно.

ГУРАВ. КАРТ, КАРТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ОРОЛЦОГЧ

- 3.1. Карт гаргагч нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 10.1.4-т заасан төлбөрийн хэрэгсэл гаргах, хүлээн авагч нь тус хуулийн 10.1.11-д заасан Монголбанкнаас тодорхойлсон бусад зөвшөөрлийг авч дараах үйл ажиллагааг эрхэлж болно:
 - 3.1.1. Карт гаргах үйл ажиллагаа;
 - 3.1.2. Карт хүлээн авах үйл ажиллагаа;
- 3.2. Карт нь дараах хэлбэртэй байна:
 - 3.2.1. Биет карт;
 - 3.2.2. Биет бус карт.
- 3.3. Картыг карт гаргагчаас банкин дахь данстай холбосноор карт эзэмшигч төлбөр тооцоонд ашиглаж болно.
- 3.4. Карт нь хандаж байгаа данснаас хамаарч дараах төрөлтэй байж болно:

- 3.4.1. Харилцах, хадгаламжийн данс руу шууд хандах боломжтой дебит карт;
- 3.4.2. Гэрээний дагуу олгосон зээлийн эрхтэй кредит карт;
- 3.4.3. Тодорхой зориулалтаар мөнгөн хөрөнгийг урьдчилан байршуулсан данс руу шууд хандах боломжтой урьдчилсан төлбөрт карт.
- 3.5. Карт нь цахим мэдээ үүсгэгч дээр уншигдах аргаас хамаарч дараах төрөлтэй байж болно:
 - 3.5.1. Соронзон туузтай;
 - 3.5.2. Чиптэй;
 - 3.5.3. Зайн мэдрэгчтэй карт.
- 3.6. Карт нь дараах байдлаар хэрэглэгдэж болно:
 - 3.6.1. Картыг биет байдлаар уншуулж ашиглах;
 - 3.6.2. Картын мэдээллийг ашиглах.
- 3.7. Карт нь дор дурдсан үндсэн мэдээллийг агуулна:
 - а) Карт гаргагч, хамтран гаргагчийн нэр, картын таних тэмдэг /лого/, эсхүл олон улсын картын байгууллагын таних тэмдэг /лого/;
 - б) ₮ карт дээр ҮЦГТ-ийн лого;
 - в) Карт эзэмшигчийн нэр/байгууллагын нэр (эзэмшигчийн нэр бичигдээгүй картаас бусад картад хамаарна);
 - г) Монголбанкнаас эсхүл олон улсын картын байгууллагаас олгосон БИН;
 - д) Картын хүчинтэй хугацаа;
 - е) Карт гаргагчийн хаяг, холбоо барих утас, факсын дугаар, цахим шуудангийн хаяг;
 - ё) Карт эзэмшигчийн гарын үсэг байрлах хэсэг;
 - ж) Бусад.
- 3.8. Карт ашиглан дараах үндсэн ба нэмэлт гүйлгээг хийнэ:
 - 3.8.1. Үндсэн гүйлгээ:
 - а) АТМ, ПОБ төхөөрөмжийн тусламжтайгаар данснаас бэлэн мөнгөний зарлагын гүйлгээ хийх;
 - б) АТМ, ПОБ төхөөрөмжийн тусламжтайгаар дансны үлдэгдэл шалгах;
 - в) АТМ төхөөрөмжийн тусламжтайгаар гүйлгээний хуулга авах;
 - г) ПОС төхөөрөмжийн тусламжтайгаар төлбөрийн гүйлгээ хийх, буцаалтын гүйлгээ хийх;
 - д) Цахим худалдааны гүйлгээ хийх;
 - е) Картын тусламжтайгаар төрийн үйлчилгээний төлбөр хийх.
 - 3.8.2. Нэмэлт гүйлгээ:
 - а) АТМ төхөөрөмжийн тусламжтайгаар бэлэн мөнгөний орлогын гүйлгээ хийх;
 - б) АТМ төхөөрөмжийн тусламжтайгаар шилжүүлэг хийх;
 - в) АТМ, ПОБ төхөөрөмжийн тусламжтайгаар төлбөр төлөх;
 - г) АТМ, ПОБ төхөөрөмжийн тусламжтайгаар ПИН код солих;

- д) АТМ, ПОБ төхөөрөмжийн тусламжтайгаар буцаалт болон хэсэгчилсэн буцаалтын гүйлгээг хийх;
 - е) ПОБ төхөөрөмжийн тусламжтайгаар бэлэн мөнгөний орлогын гүйлгээ хийх;
 - ё) ПОС төхөөрөмжийн тусламжтайгаар бэлэн мөнгө авах (cashback);
 - ж) ПОС төхөөрөмжийн тусламжтайгаар төрийн үйлчилгээний төлбөр хүлээн авах;
 - з) ПОС төхөөрөмжийн тусламжтайгаар гүйлгээний урьдчилсан зөвшөөрөл авах;
 - и) Олон улсын стандарт болон ҮЦГТ-ийн сүлжээний дүрэмд нийцсэн бусад гүйлгээ.
- 3.9. ПОС төхөөрөмжийн тусламжтайгаар бэлэн мөнгө авах гүйлгээг худалдан авалтын гүйлгээтэй цуг хийнэ.
- 3.10. Картын үйл ажиллагаанд дараах талууд оролцоно:
- 3.10.1. ҮЦГТ;
 - 3.10.2. Карт гаргагч;
 - 3.10.3. Карт хүлээн авагч;
 - 3.10.4. Карт эзэмшигч;
 - 3.10.5. КУБ;
 - 3.10.6. Клирингийн төв;
 - 3.10.7. Процессор.

ДӨРӨВ. КАРТ ГАРГАГЧИД ТАВИХ ШААРДЛАГА

- 4.1. Карт гаргагч нь дараах шаардлагыг хангасан байна:
- 4.1.1. Банкны үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй байх;
 - 4.1.2. Үр дүнгийн төлбөр тооцоо хийх зориулалт бүхий дансыг Монголбанкинд нээсэн байх;
 - 4.1.3. Төлбөрийн карт гаргах үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг энэхүү журам болон холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу Монголбанкнаас авсан байх;
 - 4.1.4. Картын үйлчилгээ үзүүлэх тусгай нэгж, газар хэлтэстэй байх.
- 4.2. Карт гаргагч дараах үүрэгтэй:
- 4.2.1. Гаргасан карт нь өөрийн болон бусад банкны сүлжээнд энэ журмын 3.8.1-д заасан картын үндсэн гүйлгээг хийх боломжтой байх.
 - 4.2.2. Карт гаргах үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг Монголбанкнаас авсан өдрөөс эхлэн 6 сарын дотор тухайн картын гүйлгээг ҮЦГТ-ийн сүлжээгээр дамжуулах боломжоор хангах.
 - 4.2.3. Карт эзэмшигчийн болон гүйлгээний мэдээллийг карт эзэмшигчийн зөвшөөрөлгүйгээр гуравдагч этгээдэд дамжуулахгүй, зөвхөн тухайн гүйлгээг үүсгэх зорилгоор ашиглах.
 - 4.2.4. Карт эзэмшигчийн өмнө:
 - а) Карт эзэмшигчтэй гэрээ байгуулах;

- б) Гүйлгээний зөвшөөрөл олгох болон гүйлгээний боловсруулалтыг тасралтгүй үзүүлэх;
- в) Хувийн нууцад хамаарах мэдээллийг хууль тогтоомж болон энэ журамд зааснаас бусад зориулалтаар ашиглахгүй байх;
- г) ПИН кодыг эзэмшигчийн зөвшөөрөлгүйгээр бусдад мэдээлэхгүй байх;
- д) Картыг шинээр олгохдоо шуудан, интернэт, гар утас болон холбооны бусад хэрэгслээр дамжуулан олгож байгаа тохиолдолд карт эзэмшигчид ПИН кодыг битүүмжилсэн байдлаар тусад нь хүлээлгэн өгөх;
- е) ₮ картыг шинээр олгохдоо дотоодын цахим худалдааны эрхийг нээсэн байх;
- ё) Карт эзэмшигч картыг хүлээж авсан буюу хүлээн авснаа мэдэгдсэнээс хойш идэвхжүүлж байх;
- ж) Карт, ПИН код алдагдсан нь эзэмшигчийн буруутай үйл ажиллагаанаас шалтгаалсан эсэхээс үл хамааран энэ журмын 4.4.9-ийн а, б, в-д заасан мэдэгдлийг карт эзэмшигчээс хүлээн авсан даруй гүйлгээний эрхийг хааж, цаашдын алдагдлаас сэргийлэх;
- з) Карт гаргагч нь карт эзэмшигчийн данснаас эрх олгогдоогүй шилжүүлэг хийгдсэн, хийгдэж болзошгүйг мэдсэн үеэс эхлэн журмын 4.2.4-ийн ж-д заасан үүргийг хүлээх;
- и) Карт эзэмшигчид гүйлгээ хийгдсэн эсэх мэдээллийг үнэ төлбөргүй мэдэгдэх сувагтай байх.

4.2.5. Карт хүлээн авагчийн өмнө:

- а) Сэжигтэй картын талаарх мэдээллээр хангах;
- б) Карт гаргагч нь карт эзэмшигчээс журмын 4.4.9-ийн а, б, в-д заасан мэдэгдлийг хүлээн авснаас хойш хуурамч болон залилан мэхлэх шинжтэй гүйлгээ хийх зөвшөөрөл өгснөөс үүсэх хохирлыг хариуцах;
- в) Карт хүлээн авагчийн үүсгэсэн маргааныг хамтран ажиллах гэрээнд заасны дагуу шийдвэрлэх;
- г) Карт хүлээн авагчийн гүйлгээнд гэрээнд заасан хугацааны дотор хариу өгөх.

4.2.6. Клирингийн төвийн өмнө:

- а) Хамтран ажиллах гэрээ байгуулах, түүнийг даган мөрдөх;
- б) Клирингийн төвийн шимтгэл хуваах зарчмыг даган мөрдөх;
- в) Клирингийн төвөөр дамжсан картын гүйлгээний маргааныг гэрээнд заасан хугацаанд багтаан шийдвэрлэх;
- г) Картын БИН-г гэрээнд заасан хугацаанд бүртгүүлэх;
- д) Картын гүйлгээнд гэрээнд заасан хугацааны дотор хариу өгөх.

4.3. Карт гаргагч нь журмын 3.2, 4, 3.5-т заасан картыг гаргах эрхтэй.

4.4. Карт гаргагч нь карт эзэмшигчтэй байгуулсан гэрээнд дараах зүйлийг заавал тусгана:

- 4.4.1. Тухайн төлбөрийн картын тодорхойлолт, ашиглаж болох төхөөрөмж, хэрэгсэл, ашиглах арга, гүйцэтгэж болох үйлдлийн төрөл, гүйлгээний үнийн дүнгийн болон давтамжийн хязгаарлалт байгаа бол түүнийг;

- 4.4.2. Карт гаргагч болон эзэмшигчийн эрх үүрэг, хариуцлага;
- 4.4.3. Картыг ашиглахтай холбогдсон үйлчилгээний хураамж, хүү, шимтгэл байх бол түүнийг:
- а) Элсэлтийн болон жилийн хураамжийн хэмжээ;
 - б) Гүйлгээний шимтгэлийн төрөл, хэмжээ;
 - в) Хүүгийн хэмжээ болон хүү тооцох аргачлал.
- 4.4.4. Журмын 4.4.3-т заасан үйлчилгээний хураамж, хүү, шимтгэлийг карт эзэмшигчийн данснаас суутгах нөхцөл, хугацааны талаарх мэдээлэл;
- 4.4.5. Гомдол, маргаан үүсгэх эрх, хугацааны хязгаар, гаргах хэлбэр;
- 4.4.6. Карт нь гадаадад ашиглах эрхтэй бол гүйлгээний шимтгэл, хураамж, хөрвүүлэх ханш, дансанд тусгах хугацаа;
- 4.4.7. Карт гаргагч нь гэрээнд өөрчлөлт оруулах талаар карт эзэмшигчид хуанлийн 30 (гуч) хоногийн өмнө мэдэгдсэнээр гэрээний нөхцөлд өөрчлөлт оруулах эрхтэй. Заасан хугацаанд карт эзэмшигч гэрээнээс татгалзаагүй бол, гэрээний өөрчлөлтийг хүлээн зөвшөөрсөнд тооцох тухай;
- 4.4.8. Карт эзэмшигчийн мэдэгдлийн дагуу авах арга хэмжээ, шийдвэрлэх болон хариу өгөх хугацаа;
- 4.4.9. Гэрээнд карт эзэмшигчийн хүлээх дараах үүргийг заавал тусгана:
- а) Карт буюу ПИН кодыг хаяж үрэгдүүлсэн, хулгайд алдсан тохиолдолд банкинд нэн даруй мэдэгдэх;
 - б) Өөрийн данснаас эрх олгогдоогүй шилжүүлэг хийгдсэн болон бүртгэлийн аливаа алдаа, зөрчил дутагдлыг илрүүлсэн тохиолдолд банкинд нэн даруй мэдэгдэх;
 - в) Өөрийн ПИН кодыг гуравдагч этгээд мэдсэн байж болзошгүй гэж үзсэн тохиолдолд банкинд нэн даруй мэдэгдэх;
 - г) Картыг бусдад ашиглуулахгүй байх;
 - д) ПИН кодоо нууцлах.
- 4.5. Карт эзэмшигч журмын 4.4.9-ийн а, б, в-д заасан мэдэгдлийг өөрийн биеэр, бичгээр, утсаар өгч болно.
- 4.6. Карт гаргагч нь Монголбанкинд холбогдох мэдээллийг ирүүлэн дүгнэлт гаргуулсны үндсэн дээр аливаа хуулийн этгээдтэй хамтран, харилцан ашигтай байдлаар ко-брэнд карт гаргаж болно.
- 4.7. Карт гаргагч нь процессортой хамтран ажиллах дүгнэлтийг Монголбанкнаас авна.
- 4.8. Энэ харилцаанд Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн зохицуулалтыг хангаж ажиллана.

ТАВ. КАРТ ХҮЛЭЭН АВАГЧИД ТАВИХ ШААРДЛАГА

- 5.1. Карт хүлээн авагч нь дараах шаардлагыг хангасан байна:
- 5.1.1. Банкны үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй байх;
 - 5.1.2. Үр дүнгийн тооцоо хийх зориулалт бүхий дансыг Монголбанкинд нээсэн байх;

- 5.1.3. Төлбөрийн карт хүлээн авах зөвшөөрлийг энэхүү журам болон холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу Монголбанкнаас авсан байх;
- 5.1.4. Картын үйлчилгээ үзүүлэх тусгай нэгж, газар хэлтэстэй байх.
- 5.2. Карт хүлээн авагч дараах үүрэгтэй:
- 5.2.1. Тухайн картыг хүлээн авах зөвшөөрөлтэй нөхцөлд энэ журмын 3.8.1-д заасан картын үндсэн гүйлгээг хийх боломжийг өөрийн болон бусад банкны карт эзэмшигчид олгох.
- 5.2.2. Банк хоорондын дотоодын гүйлгээг ҮЦГТ болон клирингийн төвөөр дамжуулан гүйцэтгэх.
- 5.2.3. Шинээр оруулж ирж байгаа ПОС төхөөрөмж нь олон улсын чип EMV (EMV contact Level 1, Level 2 type approval) стандартын сертификаттай байх.
- 5.2.4. Шинээр оруулж ирж байгаа зайн мэдрэгч унших боломжтой ПОС төхөөрөмж нь олон улсын зайн EMV (EMV contactless Level 1, Level 2 type approval) стандартын сертификаттай байх.
- 5.2.5. Карт эзэмшигчийн болон гүйлгээний мэдээллийг карт эзэмшигчийн зөвшөөрөлгүйгээр гуравдагч этгээдэд дамжуулахгүй, зөвхөн тухайн гүйлгээг үүсгэх зорилгоор ашиглах.
- 5.2.6. Картын 10,000 (арван мянган) хүртэлх төгрөгийн дүнтэй гүйлгээнээс баталгаажуулалт шаардахгүй байж болох ба 10,000 (арван мянган) төгрөгөөс дээш дүнтэй гүйлгээнд заавал баталгаажуулалт шаардах.
- а) Баталгаажуулалт хийгдээгүй гүйлгээнээс гарах эрсдэлийг карт хүлээн авагч хариуцна;
- б) Картын гүйлгээг ПИН кодоор баталгаажуулна (МПОС төхөөрөмжөөс бусад);
- в) ПИН кодоор баталгаажуулсан гүйлгээнд гарын үсэг шаардахгүй байж болно;
- г) Журмын 3.6.2-г заасан картын мэдээлэл ашиглах гүйлгээ болон биет бус картын гүйлгээг зөвхөн ПИН кодоор баталгаажуулна.
- 5.2.7. Энэ журмын 3.8.2-ын ё-д заасан ПОС төхөөрөмжийн тусламжтайгаар бэлэн мөнгө авах гүйлгээг зөвхөн худалдан авалттай цуг хийх, түүний үнийн дүнгээс хэтрүүлэхгүй байх.
- 5.2.8. Карт гаргагчийн өмнө:
- а) Карт гаргагчийн үүсгэсэн маргааныг хамтран ажиллах гэрээнд заасны дагуу шийдвэрлэх;
- б) КУБ-ын шимтгэлийг ҮЦГТ болон клирингийн төвтэй байгуулсан гэрээнд заасан хуваах зарчмын дагуу төлөх.
- 5.2.9. Карт хүлээн авагч нь зөвхөн худалдаа, үйлчилгээ эрхэлдэг хувь хүн, хуулийн этгээдийг КУБ-аар элсүүлэн, гэрээ байгуулна.
- 5.2.10. КУБ-ын өмнө:
- а) Үйлчилгээний нөхцөлийг тодорхой заасан гэрээ байгуулах;
- б) КУБ-ыг ПОС төхөөрөмж дээр ажиллаж сургах;
- в) Хуурамч болон залилан мэхлэх шинжтэй гүйлгээ илрүүлсэн тохиолдолд шуурхай арга хэмжээ авах;

- г) КҮБ-ын үүсгэсэн маргааныг дор бүр нь судалж, гэрээнд заасан хугацаанд шийдвэрлэх;
- д) ПОС төхөөрөмжийн тасралтгүй, найдвартай ажиллагааг хангах;
- е) Хуурамч болон залилангийн гүйлгээнээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор заавар зөвлөмжөөр хангах.

5.2.11. КҮБ-тай байгуулах гэрээнд дараах зүйлсийг заавал тусгана:

- а) Картыг бэлэн мөнгөний нэгэн адил тооцож ижил үнээр төлбөрт хүлээн авах;
- б) Төрийн үйлчилгээний төлбөр төлөх гүйлгээнээс бусад тохиолдолд карт эзэмшигчээс картаар үйлчилсний нэмэлт шимтгэл авахгүй байх;
- в) Картыг эзэмшигчийн дэргэд ПОС төхөөрөмж дээр уншуулах;
- г) Карт эзэмшигч ПИН кодыг зөвхөн өөрөө оруулах боломжоор хангах;
- д) Картын гүйлгээний үр дүнг банкин дахь харилцах дансаар хүлээн авах;
- е) ПОС төхөөрөмжийг Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт ашиглах бөгөөд зөвхөн гэрээнд заасан байршилд буюу урьдчилан тодорхойлсон нутаг дэвсгэрийн хүрээнд байршуулах;
- ё) ПОС төхөөрөмжийн эзэмшигч болон ашиглах байршил өөрчлөгдөх тухай бүрт гэрээг шинэчлэн байгуулах;
- ж) КҮБ-ын үүсгэсэн маргааныг шийдвэрлэж, хариу өгөх хугацаа.

5.2.12. КҮБ-д тавигдах шаардлагыг хангуулж, хяналт тавих.

5.2.13. КҮБ-ын гүйлгээг залилан буюу луйврын шинж чанартай гэж сэжиглэсэн тохиолдолд тухайн гүйлгээг КҮБ-тай хийх тооцоонд оруулалгүй, маргаан шийдэгдэх хүртэл дансанд хөдөлгөөнгүйгээр барих.

5.2.14. Клирингийн төвийн өмнө:

- а) Хамтран ажиллах гэрээ байгуулах, түүнийг даган мөрдөх;
- б) Клирингийн төвийн тогтоосон КҮБ-ын шимтгэл хуваах зарчмыг мөрдөх;
- в) Клирингийн төвөөр дамжсан картын гүйлгээний маргааныг гэрээнд заасан хугацаанд багтаан шийдвэрлэх;
- г) Картын БИН-г гэрээнд заасан хугацаанд бүртгэх.

5.2.15. Шинээр суурилуулж байгаа болон өөрчлөлт хийж байгаа цахим мэдээ үүсгэгчид ҮЦГТ-өөс ашиглалтын дүгнэлт авах (цахим мэдээ үүсгэгчийн загварыг тестэлнэ).

5.2.16. Цахим мэдээ үүсгэгч дээр ҮЦГТ-ийн логог карт эзэмшигчид харагдахуйцаар байршуулах.

5.2.17. Энэ журмын 3 дугаар хавсралтад заасан цахим мэдээ үүсгэгч төхөөрөмжид тавигдах шаардлагыг хангаж ажиллах.

5.3. Карт хүлээн авагч нь КҮБ дээр тавигдсан терминалын тохиргоонд тухайн КҮБ-ын үйл ажиллагааны ангилал код (Merchant category code)-ыг 2 дугаар хавсралтад заасны дагуу бүртгэж, үнэн зөв оруулна.

5.4. Карт хүлээн авагч нь процессортой хамтран ажиллах дүгнэлтийг Монголбанкнаас авна.

ЗУРГАА. ҮЦГТ-ӨӨС БУСАД КЛИРИНГИЙН ТӨВД ТАВИХ ШААРДЛАГА

- 6.1. Клирингийн төв нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлд заасан болон дараах шаардлагыг хангасан байна:
 - 6.1.1. Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 10.1.3-д заасан систем ажиллуулах зөвшөөрлийг Монголбанкнаас авсан байх;
 - 6.1.2. Сүлжээний дүрмийг Монголбанкаар хянуулсан байх;
 - 6.1.3. Шууд бус оролцогчийн үр дүнгийн тооцооллын хаалтын дүнг Монголбанкин дахь тухайн оролцогчийн харилцах дансанд тусгах боломжийг хангасан байх.
 - 6.1.4. Өөрийн сүлжээний оролцогч бүх банкинд ижил шимтгэл, нөхцөл бүхий дүрэм тогтоох.
- 6.2. Клирингийн төв нь өөрийн системд мөрдөх эрх зүй, техник програм хангамжийн бодлогыг сүлжээний дүрэм, хамтран ажиллах гэрээний тусламжтайгаар хэрэгжүүлнэ.
- 6.3. Клирингийн төв дараах шаардлагыг хангаж ажиллана:
 - 6.3.1. Банк хооронд хийх картын гүйлгээний боловсруулалтыг гүйцэтгэх;
 - 6.3.2. Картаар хийгдсэн хулгай, залилангийн гүйлгээний мэдээллийн санг хөтлөн ажиллуулж, оролцогчийн зөвшөөрлөөр уг сангаас хууль хэрэгжүүлэх байгууллагад холбогдох мэдээллийг өгөх;
 - 6.3.3. Карт гаргагчтай байгуулсан гэрээний үндсэн дээр түүний өмнөөс гүйлгээний зөвшөөрөл олгох;
 - 6.3.4. Клирингийн төвийн үйлчилгээний шимтгэлийг авах.
- 6.4. Клирингийн төв дараах үүрэг хүлээнэ:
 - 6.4.1. Карт гаргагч, хүлээн авагч, Монголбанктай гэрээ байгуулах;
 - 6.4.2. Картын гүйлгээний боловсруулалтыг тасралтгүй гүйцэтгэх;
 - 6.4.3. Мэдээллийн нууцлал, аюулгүй байдлыг бүрэн хангасан байх;
 - 6.4.4. Өөрийн оролцогчдын залруулгын гүйлгээ хийх, маргааныг шийдвэрлэх боломжоор хангах, хяналт тавих;
 - 6.4.5. Карт хүлээн авагчийн гүйлгээнд гэрээнд заасан хугацааны дотор хариу өгөх;
 - 6.4.6. Карт эзэмшигч болон картын гүйлгээний мэдээллийг гуравдагч этгээдэд дамжуулахгүй, зөвхөн тухайн гүйлгээг дамжуулах зорилгоор ашиглах;
 - 6.4.7. Журмын 12 дугаар хавсралтад заасны дагуу үйл ажиллагааны тайланг долоо хоног тутам гаргаж, Монголбанкинд хүргүүлэх, оролцогчдыг тайлан, мэдээгээр хангах.
- 6.5. Клирингийн төв нь өөрийн сүлжээний бүх оролцогч банкинд техникийн ижил шаардлага тавина.
- 6.6. Клирингийн төвийн сүлжээний дүрэм эсхүл хамтран ажиллах гэрээнд дараах зүйлсийг тусгасан байна:
 - 6.6.1. Оролцогчоор элсэхэд тавигдах шаардлага;
 - 6.6.2. Оролцогч банкны эрх, үүрэг;
 - 6.6.3. Клирингийн төвийн системд холбогдох техник, цахим мэдээний стандарт;

- 6.6.4. Клирингийн төвийн үзүүлэх үйлчилгээний жагсаалт, тэдгээрийн дэлгэрэнгүй тайлбар;
 - 6.6.5. Шимтгэлийн хэмжээ, түүнийг хуваарилах зарчим;
 - 6.6.6. Төлбөр, үр дүнгийн тооцоолол хийх зарчим, хуваарь;
 - 6.6.7. Маргаан шийдвэрлэх зарчим;
 - 6.6.8. Тасралтгүй ажиллагаа, аюулгүй байдлын үзүүлэлт, тэдгээрийг хангаагүй тохиолдолд авах арга хэмжээ;
 - 6.6.9. Оролцогч банктай байгуулах гэрээний загвар.
- 6.7. Клирингийн төв нь сүлжээний дүрэм, хамтран ажиллах гэрээнд орсон өөрчлөлтийг хүчин төгөлдөр болохоос ажлын 15-аас доошгүй өдрийн өмнө оролцогч банкинд хүргүүлнэ.
 - 6.8. Клирингийн төвийн сүлжээний дүрэм, хамтран ажиллах гэрээ нь оролцогч банкинд нээлттэй, ил тод байна.
 - 6.9. Банк хоорондын картын гүйлгээний маргааныг шийдвэрлэх зарчмыг клирингийн төв тогтоож, маргаанд оролцогчийн эрх, үүрэг, маргаан шийдвэрлэх хугацааг сүлжээний дүрэм, хамтран ажиллах гэрээнд тодорхой тусгана.
 - 6.10. Банк хоорондын картын гүйлгээний маргааныг шийдвэрлэсэн клирингийн төвийн шийдвэрийг оролцогч банк нь зөвшөөрөхгүй бол Монголбанкинд гомдол гаргаж болно.

ДОЛОО. ПРОЦЕССОРТ ТАВИХ ШААРДЛАГА

- 7.1. Процессор нь карт гаргагч, хүлээн авагчтай хамтран ажиллах гэрээ байгуулсны үндсэн дээр түүний өмнөөс төлбөрийн картыг гаргаж, төлбөрт хүлээн авна.
- 7.2. Процессор нь дараах шаардлагыг хангасан байна:
 - 7.2.1. Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 10.1.2-д заасан төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэхтэй хамаарал бүхий үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг Монголбанкнаас авсан байх;
 - 7.2.2. Картын үйлчилгээ үзүүлэх чадвартай мэргэжлийн боловсон хүчинтэй байх;
 - 7.2.3. Монголбанк болон олон улсын картын үйл ажиллагаа эрхэлдэг байгууллагаас шаардах стандартыг мөрдөн ажиллах боломжтой байх;
 - 7.2.4. Энэ журмыг мөрдөн ажиллахыг хүлээн зөвшөөрсөн байх;
 - 7.2.5. Карт гаргах, хүлээн авах үйл ажиллагааг тасралтгүй, найдвартай явуулахуйц дэд бүтэц, програм хангамжтай байх;
 - 7.2.6. Банк хоорондын төлбөр, тооцоог зөвхөн ҮЦГТ-өөр дамжуулж гүйцэтгэх.
- 7.3. Процессор нь дараах үүрэгтэй:
 - 7.3.1. Карт гаргагч, хүлээн авагчтай хамтран ажиллах гэрээ байгуулсан байх;
 - 7.3.2. Картын гүйлгээний дамжуулалтыг тасралтгүй гүйцэтгэх;
 - 7.3.3. Мэдээллийн нууцлал аюулгүй байдлыг бүрэн хангасан байх;
 - 7.3.4. Карт эзэмшигч болон картын гүйлгээний мэдээллийг гуравдагч этгээдэд дамжуулахгүй, зөвхөн тухайн гүйлгээг дамжуулах зорилгоор ашиглах.
- 7.4. Процессор нь карт гаргагч, хүлээн авагчтай байгуулсан гэрээнд дараах зүйлийг тусгана:

- 7.4.1. Талуудын эрх, үүрэг, хүлээх хариуцлага;
- 7.4.2. Үйлчилгээний шимтгэл, түүнийг хуваарилах;
- 7.4.3. Төлбөрийг бодит цагийн горимоор дамжуулах тухай;
- 7.4.4. Гомдол, маргаан шийдвэрлэх зарчим;
- 7.4.5. Үйлчилгээний нууцлал, аюулгүй байдлыг бүрэн хангах тухай;
- 7.4.6. Үйлчилгээний тасралтгүй, найдвартай байдлыг бүрэн хангах тухай.

НАЙМ. ҮЦГТ-ИЙН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 8.1. ҮЦГТ нь шууд болон шууд бус оролцогчийн картын гүйлгээний үр дүнгийн тооцоог Монголбанкн дахь харилцах дансаар гүйцэтгэх боломжтой байна.
- 8.2. ҮЦГТ-ийн сүлжээний дүрмийг Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн тушаалаар батална.
- 8.3. ҮЦГТ нь өөрийн сүлжээн дэх гишүүдэд ижил хэмжээтэй шимтгэл болон нөхцөл бүхий сүлжээний дүрмийг тогтооно.
- 8.4. ҮЦГТ нь Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын нэрийн өмнөөс түүнтэй байгуулсан гэрээний үндсэн дээр карт хүлээн авах үйл ажиллагааг үнэ, төлбөртэйгөөр эрхэлж болно.
- 8.5. ҮЦГТ нь шууд оролцогчидод картын үйл ажиллагаатай холбоотой нэгдсэн стандартыг мөрдүүлж, системийн нэгдмэл байдлыг хангана.
- 8.6. ҮЦГТ нь мэдээллийн нууцлал, аюулгүй байдлыг бүрэн хангасан байна.
- 8.7. ҮЦГТ нь дараах эрхтэйгээр клирингийн үйл ажиллагаа эрхэлнэ:
 - 8.7.1. Карт гаргагчтай байгуулсан гэрээний үндсэн дээр түүний өмнөөс гүйлгээний зөвшөөрлийг олгох;
 - 8.7.2. ҮЦГТ-ийн шимтгэлийг карт гаргагч болон карт хүлээн авагчаас авах.
- 8.8. ҮЦГТ нь дараах үүрэгтэйгээр клирингийн үйл ажиллагаа эрхэлнэ:
 - 8.8.1. Карт гаргагч, хүлээн авагчтай хамтран ажиллах гэрээ байгуулах;
 - 8.8.2. Банк хооронд картын гүйлгээний боловсруулалт, дамжуулалтыг тасралтгүй гүйцэтгэх;
 - 8.8.3. Картын гүйлгээний нууцлалыг хангах;
 - 8.8.4. Картаар хийгдсэн хулгай, залилангийн гүйлгээний мэдээллийн санг хөтлөн ажиллуулж, оролцогчийн зөвшөөрлөөр уг сангаас хууль хэрэгжүүлэх байгууллагад холбогдох мэдээллийг өгөх;
 - 8.8.5. Залруулгын гүйлгээ хийх, картын гүйлгээний маргааныг шийдвэрлэх боломжоор хангах, хяналт тавих;
 - 8.8.6. Карт хүлээн авагчийн гүйлгээнд хамтран ажиллах гэрээнд заасан хугацааны дотор хариу өгөх;
 - 8.8.7. Картын гүйлгээний болон тасралтгүй ажиллагааны тайланг долоо хоног тутам гаргах, оролцогчдыг тайлан, мэдээгээр хангах.
- 8.9. ҮЦГТ нь хамтран ажиллах гэрээ байгуулсны үндсэн дээр карт гаргагч, хүлээн авагч банкинд техник, програм хангамжийн үйлчилгээ үзүүлж болно.

- 8.10. ҮЦГТ-ийн сүлжээний дүрэм эсхүл хамтран ажиллах гэрээнд дараах зүйлсийг тусгасан байна:
- 8.10.1. Оролцогч банкны эрх, үүрэг, хүлээх хариуцлага;
 - 8.10.2. Оролцогчоор элсэхэд тавигдах шаардлага;
 - 8.10.3. ҮЦГТ-ийн системд холбогдох техник, цахим мэдээний стандарт;
 - 8.10.4. Үйлчилгээний жагсаалт, тэдгээрийн дэлгэрэнгүй тайлбар;
 - 8.10.5. Шимтгэлийн хэмжээ, хуваарилах зарчим;
 - 8.10.6. Төлбөр, үр дүнгийн тооцоолол хийх зарчим, хуваарь;
 - 8.10.7. Маргаан шийдвэрлэх зарчим;
 - 8.10.8. Тасралтгүй ажиллагаа, аюулгүй байдлыг хангах аргачлал, тэдгээрийг хангаагүй тохиолдолд авах арга хэмжээ;
 - 8.10.9. Оролцогч банктай байгуулах гэрээний загвар.
- 8.11. ҮЦГТ нь сүлжээний дүрэм, хамтран ажиллах гэрээнд оруулах өөрчлөлтийг хүчин төгөлдөр болохоос ажлын 15-аас доошгүй өдрийн өмнө оролцогч банкинд хүргүүлнэ.
- 8.12. ҮЦГТ-ийн сүлжээний дүрэм, хамтран ажиллах гэрээ нь оролцогч банкинд нээлттэй, ил тод байна.
- 8.13. Банк хоорондын төлбөрийн картын гүйлгээний маргаан шийдвэрлэх зарчмыг боловсруулж, маргаанд оролцогчийн эрх, үүрэг, маргааныг шийдвэрлэх хугацааг сүлжээний дүрэм, хамтран ажиллах гэрээнд тодорхой тусгасан байна.

ЕС. КАРТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭХ ЗӨВШӨӨРӨЛ ОЛГОХ, ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ

- 9.1. Карт гаргах болон хүлээн авах үйл ажиллагааны зөвшөөрөл хүсэгч нь энэ журмын 9.8, 9.9-д заасан баримт бичгийн эх хувийг эсхүл баталгаажуулсан хувийг бүрдүүлж Монголбанкинд ирүүлнэ.
- 9.2. Клирингийн үйл ажиллагааны зөвшөөрөл хүсэгч нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 11.3-д болон энэ журмын 9.10-д заасан баримт бичгийн эх хувийг эсхүл баталгаажуулсан хувийг бүрдүүлж Монголбанкинд ирүүлнэ.
- 9.3. Процессорын үйл ажиллагааны зөвшөөрөл хүсэгч нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 11.1-д болон энэ журмын 9.11-т заасан баримт бичгийн эх хувийг эсхүл баталгаажуулсан хувийг бүрдүүлж Монголбанкинд ирүүлнэ.
- 9.4. Монголбанк нь хүсэлт гаргагчаас бүрэн гүйцэд ирүүлсэн баримт бичгийг хүлээж авснаас хойш холбогдох зөвшөөрөл олгох эсэх асуудлыг ажлын 30 хоногийн дотор шийдвэрлэнэ.
- 9.5. Монголбанк нь карт гаргах, бүртгэх, эзэмшигчид олгох, гүйлгээний боловсруулалт, дамжуулалт хийх зэрэг картын үйл ажиллагаанд мөрдөх бодлогын болон эрх зүйн баримт бичиг, эзэмшигчтэй байгуулах гэрээний төслийг хянаж, тухайн үйл ажиллагаатай холбогдон гарах эрсдэлүүдийг бууруулах, хянах бололцоотой эсэх байдалд дүгнэлт гаргана.
- 9.6. Холбогдох хууль, тогтоомж, түүнд нийцүүлэн гаргасан эрх зүйн актаар тавьсан шаардлагад нийцээгүй бол клирингийн, процессорын болон карт гаргах, хүлээн авах үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг олгохоос татгалзана.
- 9.7. Клирингийн, процессорын, карт гаргах, хүлээн авах үйл ажиллагааны зөвшөөрөл олгох эсэх шийдвэрийг Монголбанкны Ерөнхийлөгч гаргана. Монголбанкнаас эдгээр зөвшөөрлийг 4

жилийн хугацаатай олгох бөгөөд зөвшөөрөл хүсэгч нь цаашид 1 удаа сунгахад хугацаагүйгээр сунгагдана. Монголбанкнаас зөвшөөрөл олгосон эсэх талаарх хариуг шийдвэр гарснаас хойш хүсэлт гаргагчид ажлын 3 хоногийн дотор бичгээр мэдэгдэнэ.

9.8. Карт гаргах үйл ажиллагааны зөвшөөрөл хүсэгч банк нь энэ журмын 4 дүгээр бүлэгт заасан шаардлагыг хангасан баталгаа болон дор дурдсан бичиг баримтын эх хувийг эсхүл баталгаажуулсан хувийг бүрдүүлж, Монголбанкинд ирүүлнэ.

9.8.1. Карт гаргах үйл ажиллагааны зөвшөөрөл хүссэн өргөдлийг 4 дүгээр хавсралтад заасан маягтын дагуу;

9.8.2. Олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн картын байгууллагын гишүүнээр элссэн тохиолдолд тухайн байгууллагын зөвшөөрөл;

9.8.3. Техник тоног төхөөрөмж, програм хангамжийн тодорхойлолт (Тодорхойлолтод техник тоног төхөөрөмж, програм хангамжийн гарал үүсэл, загвар, техникийн үзүүлэлтийн талаарх дэлгэрэнгүй мэдээлэл байна);

9.8.4. Карт гаргах, бүртгэх, нийтэд тараах зэрэг картын үйл ажиллагаанд мөрдөх бодлогын болон эрх зүйн баримт бичиг (дүрэм, гэрээ гэх мэт);

9.8.5. Дараах үйл ажиллагааг зохицуулсан журмууд:

а) Маргаан шийдвэрлэх;

б) Карт хэвлэх, карт эзэмшигчид олгох;

в) Нууцлал, аюулгүй байдлын;

г) Хоорондын тооцооны;

д) Картын үйлчилгээний тасралтгүй байдлыг хангах;

е) Мэдээллийн технологийн үндсэн болон нөөц төвийн;

ё) Эрсдэлийн удирдлагын;

ж) Бусад.

9.8.6. Картын үйл ажиллагааг хариуцах нэгжийг тодорхойлсон зураглал, ажлын байрны дэлгэрэнгүй тодорхойлолт;

9.8.7. Карт гаргах үйл ажиллагааны зөвшөөрөл олгох үйлчилгээний хөлсийг “Монголбанкны үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн ерөнхий нөхцөл”-ийн дагуу төлсөн баримт;

9.8.8. Карт гаргагч нь шууд бус оролцогч бол шууд оролцогчийн зөвшөөрөл;

9.8.9. Карт гаргах үйл ажиллагаа эрхлэхэд үүсэж болзошгүй эрсдэлийг даах баталгаа;

9.8.10. Шаардлагатай гэж үзсэн бусад баримт бичиг.

9.9. Карт хүлээн авах үйл ажиллагааны зөвшөөрөл хүсэгч нь энэ журмын 5 дугаар бүлэгт заасан шаардлагыг хангасан баталгаа болон дор дурдсан бичиг баримтыг үнэн зөв, бүрэн гүйцэд бүрдүүлж, эх хувийг эсхүл баталгаажуулсан хувийг Монголбанкинд ирүүлнэ.

9.9.1. Карт хүлээн авах үйл ажиллагааны зөвшөөрөл хүссэн өргөдлийг 4 дүгээр хавсралтад заасан маягтын дагуу;

9.9.2. Олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн картын байгууллагын гишүүнээр элссэн тохиолдолд тухайн байгууллагын зөвшөөрөл;

- 9.9.3. Карт хүлээн авах үйл ажиллагаанд мөрдөх бодлогын болон эрх зүйн баримт бичиг (дүрэм, гэрээ гэх мэт);
- 9.9.4. Дараах үйл ажиллагааг зохицуулсан журмууд:
- а) Маргаан шийдвэрлэх;
 - б) Нууцлал, аюулгүй байдлын;
 - в) Хоорондын тооцооны;
 - г) Картын үйлчилгээний тасралтгүй байдлыг хангах;
 - д) Мэдээллийн технологийн үндсэн болон нөөц төвийн;
 - е) Эрсдэлийн удирдлагын;
 - ё) Бусад.
- 9.9.5. Карт хүлээн авах техник тоног төхөөрөмжийн дэлгэрэнгүй тайлбар, техникийн баримт бичиг, нууцлал, аюулгүй байдлыг хангасан тухай;
- 9.9.6. Картын гүйлгээний боловсруулалт хийх системийн дэлгэрэнгүй тайлбар, техникийн баримт бичиг, боловсруулсан компанитай байгуулсан гэрээ;
- 9.9.7. Картын үйл ажиллагааг хариуцах нэгжийг тодорхойлсон зураглал, ажлын байрны дэлгэрэнгүй тодорхойлолт;
- 9.9.8. Карт хүлээн авах үйл ажиллагааны зөвшөөрөл олгох үйлчилгээний хөлсийг “Монголбанкны үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн ерөнхий нөхцөл”-ийн дагуу төлсөн баримт;
- 9.9.9. Карт хүлээн авах үйл ажиллагаа эрхлэхэд үүсэж болзошгүй эрсдэлийг даах баталгаа;
- 9.9.10. Шаардлагатай гэж үзсэн бусад баримт бичиг.
- 9.10. Клирингийн үйл ажиллагааны зөвшөөрөл хүсэгч нь энэ журмын 6 дугаар бүлэгт заасан шаардлагыг хангасан баталгаа болон дор дурдсан баримт бичгийн эх хувийг эсхүл баталгаажуулсан хувийг бүрдүүлж Монголбанкинд ирүүлнэ.
- 9.10.1. Клирингийн үйл ажиллагааны зөвшөөрөл хүссэн өргөдлийг 5 дугаар хавсралтад заасан маягтын дагуу;
- 9.10.2. Клирингийн үйл ажиллагаанд мөрдөх бодлогын болон эрх зүйн баримт бичиг (дүрэм, гэрээ гэх мэт);
- 9.10.3. Дараах үйл ажиллагааг зохицуулсан журмууд:
- а) Маргаан шийдвэрлэх;
 - б) Нууцлал, аюулгүй байдлын;
 - в) Хоорондын тооцооны;
 - г) Тасралтгүй, найдвартай үйл ажиллагааг хангах;
 - д) Мэдээллийн технологийн үндсэн болон нөөц төвийн;
 - е) Эрсдэлийн удирдлагын;
 - ё) Бусад.
- 9.10.4. Клирингийн төвийн үйл ажиллагаанд ашиглах техник тоног төхөөрөмжийн дэлгэрэнгүй тайлбар, техникийн баримт бичиг, нууцлал, аюулгүй байдлыг хангасан тухай баталгаа;

- 9.10.5. Картын гүйлгээний боловсруулалт хийх системийн дэлгэрэнгүй тайлбар, техникийн баримт бичиг, боловсруулсан компанитай байгуулсан гэрээ;
- 9.10.6. Энэхүү журмыг мөрдөж ажиллахыг хүлээн зөвшөөрсөн зөвшөөрөл хүсэгч хуулийн этгээдийн ТУЗ-ийн тогтоол;
- 9.10.7. Клирингийн үйл ажиллагааны зөвшөөрөл олгох үйлчилгээний хөлсийг “Монголбанкны үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн ерөнхий нөхцөл”-ийн дагуу төлсөн баримт;
- 9.10.8. Шаардлагатай гэж үзсэн бусад баримт бичиг.
- 9.11. Процессорын үйл ажиллагааны зөвшөөрөл хүсэгч нь энэ журмын 7 дугаар бүлэгт заасан шаардлагыг хангасан баталгаа болон дор дурдсан баримт бичгийн эх хувийг эсхүл баталгаажуулсан хувийг бүрдүүлж Монголбанкинд ирүүлнэ.
- 9.11.1. Процессорын үйл ажиллагааны зөвшөөрөл хүссэн өргөдлийг 6 дугаар хавсралтад заасан маягтын дагуу;
- 9.11.2. Процессорын үйл ажиллагаанд мөрдөх бодлогын болон эрх зүйн баримт бичиг (дүрэм, гэрээ гэх мэт);
- 9.11.3. Хамтран ажиллах банкттай байгуулсан гэрээ;
- 9.11.4. Дараах үйл ажиллагааг зохицуулсан журмууд:
- а) Маргаан шийдвэрлэх;
 - б) Нууцлал, аюулгүй байдлын;
 - в) Хоорондын тооцооны;
 - г) Тасралтгүй, найдвартай үйл ажиллагааг хангах;
 - д) Мэдээллийн технологийн үндсэн болон нөөц төвийн;
 - е) Эрсдэлийн удирдлагын;
 - ё) Бусад.
- 9.11.5. Процессорын үйл ажиллагаанд ашиглах техник тоног төхөөрөмжийн дэлгэрэнгүй тайлбар, техникийн баримт бичиг, нууцлал, аюулгүй байдлыг хангасан тухай баталгаа;
- 9.11.6. Картын гүйлгээний дамжуулалт хийх системийн дэлгэрэнгүй тайлбар, техникийн баримт бичиг, боловсруулсан компанитай байгуулсан гэрээ;
- 9.11.7. Энэхүү журмыг мөрдөж ажиллахыг хүлээн зөвшөөрсөн зөвшөөрөл хүсэгч хуулийн этгээдийн албан бичиг;
- 9.11.8. Процессорын үйл ажиллагааны зөвшөөрөл олгох үйлчилгээний хөлсийг “Монголбанкны үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн ерөнхий нөхцөл”-ийн дагуу төлсөн баримт;
- 9.11.9. Шаардлагатай гэж үзсэн бусад баримт бичиг.
- 9.12. Картын үйл ажиллагааны зөвшөөрөл эзэмшигч нь зөвшөөрөл авахад бүрдүүлсэн картын үйл ажиллагааны журам, заавар, бичиг баримт, гэрээ, техник технологи, програм хангамжид системд нөлөөлөхүйц өөрчлөлт оруулах тохиолдолд өөрчлөлтийн тухай мэдээллийг тухай бүрт Монголбанкинд ирүүлнэ.
- 9.13. Монголбанк нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 19 дүгээр зүйл болон дараах үндэслэлээр картын үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх буюу хүчингүй болгоно:

- 9.13.1. Карт эзэмшигч, КҮБ-ын төлбөр, тооцоог гүйцэтгээгүй, удаа дараа саатуулсан, буруу гүйцэтгэсэн нь тогтоогдсон;
 - 9.13.2. Картын үйл ажиллагааны техникийн нууцлал, аюулгүй байдал, тасралтгүй, найдвартай ажиллагааг зохих түвшинд хангаагүй нь тогтоогдсон;
 - 9.13.3. Карт хүлээн авагч нь энэ журмын 7-р бүлэгт заасан шаардлагыг өөрийн хамтран ажиллаж байгаа процессороор хангуулаагүй нь тогтоогдсон;
 - 9.13.4. ҮЦГТ болон клирингийн төвөөс тавьсан шаардлагыг удаа дараа зөрчсөн эсхүл биелүүлэхээс татгалзсан нь баримтаар нотлогдсон;
 - 9.13.5. Хууль тогтоомжид заасан бусад үндэслэлээр.
- 9.14. Монголбанк нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 19 дүгээр зүйл болон дараах үндэслэлээр клирингийн үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх буюу хүчингүй болгоно:
- 9.14.1. Оролцогч банкны төлбөр, тооцоог гүйцэтгээгүй, удаа дараа саатуулсан, буруу гүйцэтгэсэн нь тогтоогдсон;
 - 9.14.2. Клирингийн төвийн үйл ажиллагааны техникийн нууцлал, аюулгүй байдал, тасралтгүй, найдвартай ажиллагааг зохих түвшинд хангаагүй нь тогтоогдсон;
 - 9.14.3. Сүлжээний дүрэм, хамтран ажиллах гэрээг мөрдөж ажиллах тухай оролцогч банкны шаардлагыг удаа дараа хүлээж аваагүй эсхүл биелүүлэхээс татгалзсан нь баримтаар нотлогдсон;
 - 9.14.4. Хууль тогтоомжид заасан бусад үндэслэлээр.
- 9.15. Монголбанк нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 19 дүгээр зүйл болон дараах үндэслэлээр процессорын үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх буюу хүчингүй болгоно:
- 9.15.1. Процессор нь картын төлбөр, тооцоог гүйцэтгээгүй, удаа дараа саатуулсан, буруу гүйцэтгэсэн нь тогтоогдсон;
 - 9.15.2. Процессорын үйл ажиллагааны техникийн нууцлал, аюулгүй байдал, тасралтгүй, найдвартай ажиллагааг зохих түвшинд хангаагүй нь тогтоогдсон;
 - 9.15.3. Процессор нь сүлжээний дүрэм, хамтран ажиллах гэрээг мөрдөж ажиллах тухай бусад оролцогчдын шаардлагыг удаа дараа хүлээж аваагүй эсхүл биелүүлэхээс татгалзсан нь баримтаар нотлогдсон;
 - 9.15.4. Хууль тогтоомжид заасан бусад үндэслэлээр.

АРАВ. КАРТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НӨХЦӨЛ, ХҮҮ, ШИМТГЭЛ

- 10.1. Карт гаргагч дараах шимтгэлийг авч болно:
- 10.1.1. Карт хэвлэсний шимтгэл;
 - 10.1.2. Карт идэвхжүүлэх буюу тэдгээрт өөрчлөлт оруулах шимтгэл;
 - 10.1.3. Үйлчилгээний хураамж;
 - 10.1.4. Холбогдох бусад.
- 10.2. Карт хүлээн авагч дараах шимтгэлийг авч болно:
- 10.2.1. КҮБ-ын шимтгэл (Төрийн үйлчилгээний төлбөрөөс бусад);

- 10.2.2. Банк хоорондын картын бэлэн мөнгөний гүйлгээний шимтгэл (АТМ, ПОБ-оос бэлэн мөнгө авах, г.м үйлчилгээ);
- 10.2.3. ПОС төхөөрөмжийн тусламжтайгаар бэлэн мөнгө авах гүйлгээний шимтгэл (cashback);
- 10.2.4. Төрийн үйлчилгээний төлбөр хүлээн авсны шимтгэл;
- 10.2.5. Бусад.
- 10.3. Клирингийн төв дараах шимтгэлийг авч болно:
 - 10.3.1. Гишүүнчлэлийн шимтгэл;
 - 10.3.2. Банк хоорондын картын гүйлгээний шимтгэл;
 - 10.3.3. Бусад.
- 10.4. Журмын 10.2.1-д заасан шимтгэлийн дээд хязгаар нь 3 хувь, доод хязгаар нь 1 хувь байна.
- 10.5. Журмын 10.2.1, 10.3.1-д заасан шимтгэлийг карт эзэмшигч төлөхгүй.
- 10.6. Журмын 10.2.2, 10.2.3-д заасан шимтгэл нь 500 (таван зуун) төгрөгөөс дээшгүй байх ба шимтгэлийг карт эзэмшигч төлнө.
- 10.7. Журмын 10.2.4-т заасан шимтгэл нь 10 000 (арван мянган) төгрөгөөс дээш дүнтэй гүйлгээ тус бүрт 300 (гурван зуун) төгрөгөөс дээшгүй, 10 000 (арван мянган) төгрөг хүртэлх дүнтэй гүйлгээ тус бүрт 200 (хоёр зуун) төгрөгөөс дээшгүй байх ба шимтгэлийг карт эзэмшигч төлнө.
- 10.8. Оролцогч нь шимтгэлийг дараах байдлаар хуваана:
 - 10.8.1. Карт хүлээн авагч нь КУБ-д хийгдсэн гүйлгээний дүнгийн 0.3 хувиас доошгүй хэмжээтэй шимтгэлийг карт гаргагчид төлнө (Төрийн үйлчилгээний төлбөрөөс бусад);
 - 10.8.2. Журмын 10.2.4-т заасан шимтгэлийн 30 хувиас доошгүй хэмжээтэй шимтгэлийг карт гаргагчид төлнө.

АРВАН НЭГ. БАНК ХООРОНДЫН КАРТЫН ГҮЙЛГЭЭНД БАРИМТЛАХ СУУРЬ ЗАРЧИМ

- 11.1. Банк хоорондын картын гүйлгээг ҮЦГТ болон клирингийн төвөөр дамжуулан, бодит цагийн горимд, олон улсын санхүүгийн мэдээний ISO8583 стандартын дагуу гүйцэтгэнэ.
- 11.2. Карт хүлээн авагч нь карт гаргагчаас гүйлгээний зөвшөөрөл өгсний дараа гүйлгээг хийнэ. Зөвшөөрөлгүй хийсэн банк хоорондын картын гүйлгээнээс гарах аливаа эрсдэлийг карт хүлээн авагч хариуцна.
- 11.3. Клирингийн төв нь тухайн өдрийн үр дүнгийн тооцооллыг өдөрт нэг буюу түүнээс дээш удаа харилцан суутгах зарчмаар, төгрөгөөр боловсруулж, үр дүнгийн тооцооллын хаалтын дүнг Монголбанкн дахь харилцах дансанд тусгана.
- 11.4. Банк хоорондын картын төлбөр, тооцоонд Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн тушаалаар тогтоосон их, бага дүнтэй гүйлгээний хязгаар хамаарахгүй бөгөөд гүйлгээний дүнгээс үл хамааран энэ журмаар зохицуулна.

АРВАН ХОЁР. КАРТЫН ТӨЛБӨР, ҮР ДҮНГИЙН ТООЦООЛОЛ

- 12.1. Оролцогч нь картын гүйлгээг зөвхөн төгрөгөөр илэрхийлж, гүйлгээ дамжуулах өдрийн турш илгээж, дамжуулж, хүлээн авна.
- 12.2. Карт хүлээн авагчтай гэрээ байгуулсан, Монгол Улсад бүртгэлтэй КҮБ нь картын төлбөр, тооцоог зөвхөн төгрөгөөр гүйцэтгэнэ.
- 12.3. Карт гаргагч, карт хүлээн авагчийн үр дүнгийн тооцооллын хаалтын дүнг тухайн оролцогчийн Монголбанкн дахь харилцах дансаар харилцан суутгах зарчмаар, төгрөгөөр гүйцэтгэнэ.
- 12.4. Карт хүлээн авагч нь залруулгын гүйлгээтэй холбоотой баримтын бүрдлийг хариуцна.
- 12.5. Залруулгын гүйлгээг буруу гүйцэтгэснээс үүсэх эрсдэлийг карт хүлээн авагч бүрэн хариуцна.
- 12.6. ҮЦГТ нь карт хүлээн авагчаас ирүүлсэн залруулгын хүсэлтийг үндэслэн гүйлгээний мэдээллийг хянаж, зөвшөөрөл олгоно. Уг гүйлгээ нь зөвшөөрөл олгосон өдрийн үр дүнгийн тооцоололд орно.

АРВАН ГУРАВ. ҮНДЭСНИЙ ТӨЛБӨРИЙН КАРТ

- 13.1. Үндэсний төлбөрийн картын оноосон нэр нь “₮ карт” буюу “Төгрөг карт” байна. Олон улсад ашиглах нэр нь “₮ card” байна.
- 13.2. Журмын 7 дугаар хавсралтад заасны дагуу ₮ картын загвар буюу картын хэмжээ, нүүрэн тал болон ар талд байх мэдээллийг байршуулна.
- 13.3. Монголбанк нь карт гаргагч банк бүрт БИН дугаар олгоно, ашиглалтад хяналт тавина. БИН дугаарыг MNS ISO/IEC 7812-1, MNS ISO/IEC 7812-2 болон ISO3166 стандартын дагуу 8 дугаар хавсралтад зааснаар олгоно.
- 13.4. ₮ картын лого, түүний байршлыг 9 дүгээр хавсралтад зааснаар байрлуулна.
- 13.5. ₮ картын холограмын загвар, түүний байршлыг 10 дугаар хавсралтад зааснаар байрлуулна.
- 13.6. ₮ картан дээр байрших ҮЦГТ-ийн лого, түүний байршлыг 11 дүгээр хавсралтад зааснаар байрлуулна.
- 13.7. Карт гаргагч, карт хүлээн авагч нь ₮ карт болон түүнтэй холбоотой гарын авлага, сурталчилгаанд 9 дүгээр хавсралтын 1.1, 1.2 болон 11 дүгээр хавсралтын 1.1, 1.2-т заасны дагуу ₮ картын лого, ҮЦГТ-ийн логог ашиглана.
- 13.8. Карт гаргагч нь ₮ картын биет загварыг Монголбанкинд ирүүлж баталгаажуулна.
- 13.9. Монголбанк нь ₮ картын үйл ажиллагаанд мөрдөх шаардлага, үйл ажиллагааны заавар, журмыг батална.
- 13.10. Карт гаргагч нь Монголбанкны зөвшөөрөлтэйгөөр олон улсын картын үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллагатай хамтран “Хосолсон ₮ карт” гаргаж болно.
 - 13.10.1. “Хосолсон ₮ карт”-д олон улсын картын үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллагаас олгосон БИН дугаар ашиглаж болно.
 - 13.10.2. Монголбанк нь “Хосолсон ₮ карт”-аар хийсэн гүйлгээнээс үйлчилгээний шимтгэл авч болно.

АРВАН ДӨРӨВ. ТАСРАЛТГҮЙ, НАЙДВАРТАЙ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

- 14.1. Оролцогч нь Монголбанкнаас баталсан холбогдох журмын дагуу картын системийн тасралтгүй, найдвартай үйл ажиллагааг хангаж ажиллана.
- 14.2. Оролцогч нь системийн тасралтгүй ажиллагаа, системийн аюулгүй байдлын талаар баримтлах бодлого, техникийн стандартыг боловсруулсан байна.
- 14.3. Оролцогч нь өөрийн сүлжээний тасралтгүй, найдвартай ажиллагаанд тавигдах шаардлагыг тодорхойлж, түүнтэй холбоотой үүссэн системийн саатлыг шийдвэрлэнэ.
- 14.4. Оролцогч нь нөөц сүлжээ, түүний найдвартай ажиллагаа, тоног төхөөрөмжийн бэлэн байдлыг жилд нэг удаа туршин баталгаажуулна.
- 14.5. Төлөвлөгөөт зогсолтын нийт хугацаа нь хоёр долоо хоногт 2 цагаас илүүгүй байна.
- 14.6. Оролцогчийн гэнэтийн саатлын хугацаа нэг сард 0.1 хувиас¹ хэтрэхгүй байна.

АРВАН ТАВ. КАРТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХЯНАЛТ

- 15.1. Оролцогч төлбөр, тооцооны үнэн зөв байдал, тоо баримт ба өгөгдлийн баталгаатай байдлыг бүрэн хариуцна.
- 15.2. Оролцогчийн картын системийн үйл ажиллагаанд Монголбанкнаас хяналт тавьж, шалгалт хийнэ.
- 15.3. Дээр дурдсан шалгалтын үр дүнг Монголбанкнаас шаардлагатай гэж үзвэл хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр мэдээлж болно.
- 15.4. Картын системд оролцогч байгууллага, иргэд харилцагчаас төлбөр, тооцоо, үйлчилгээний талаар санал, хүсэлт, гомдлыг Монголбанкинд гаргаж болно.
- 15.5. Карт гаргагч, хүлээн авагч нь картын үйл ажиллагааны тайланг сар тутам үнэн, зөв гаргаж, дараагийн сар бүрийн 10-ны өдрийн дотор Монголбанкинд 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 дугаар хавсралтын дагуу цахимаар ирүүлнэ.
- 15.6. Карт гаргагч, хүлээн авагч нь картын үйл ажиллагааны тайланг улирал тутамд үнэн, зөв гаргаж, дараагийн улирлын 15-ны өдрийн дотор Монголбанкинд 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 дугаар хавсралтын дагуу улирлын тайлан, мэдээг нэгтгэж, албан бичгээр болон цахимаар ирүүлнэ.
- 15.7. Монголбанк нь энэ журмын 15.5 дахь заалтын дагуу ирүүлсэн тайлан мэдээг нэгтгэж, тухайн улиралд багтаан системийн хэмжээний тайланг олон нийтэд мэдээлнэ.

АРВАН ЗУРГАА. КАРТЫН ГҮЙЛГЭЭНИЙ МАРГААН ШИЙДВЭРЛЭХ ЕРӨНХИЙ ЗАРЧИМ

- 16.1. Оролцогч хоорондын картын гүйлгээтэй холбоотой үүссэн аливаа гомдол, маргааныг оролцогчид харилцан тохиролцож шийдвэрлэнэ.
- 16.2. Карт эзэмшигч болон КҮБ нь карт гаргагч эсхүл карт хүлээн авагчид хандаж гомдол, маргаан үүсгэнэ. Гомдол, маргаан үүсгэж болох хугацаа, шалтгааны дугаар, маргаантай гүйлгээний талаарх болон холбогдох бусад асуудлыг гэрээгээр зохицуулна.

¹ Нэг сард 0.1% нь 43.49 минут болно.

- 16.3. Оролцогчийн гаргасан гомдол, маргаан нь бүрэн гүйцэд нотлогдсон эсхүл аль нэг тал заасан хугацаанд багтаан хариу өгөөгүй тохиолдолд Монголбанк нь маргаантай мөнгөн дүнг оролцогчийн харилцах дансанд тусгана.

АРВАН ДОЛОО. ХАРИУЦЛАГА

- 17.1. Энэ журмыг зөрчсөн нь эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол буруутай этгээдэд Монголбанкнаас дараах арга хэмжээг авна.

17.1.1. Картын төлбөр, тооцооны үйл ажиллагааг холбогдох журам, гэрээнд заасны дагуу гүйцэтгээгүй бол холбогдох этгээдэд Төв банк (Монголбанк)-ны тухай, Банкны тухай, Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль, Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, төлбөр тооцоо, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хууль болон Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

17.1.2. Энэхүү журмыг хэрэгжүүлэх талаар Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн шийдвэрийг биелүүлээгүй ажилтан, албан тушаалтныг холбогдох хууль тогтоомж болон Зөрчлийн тухай хуульд заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

- 17.2. Монголбанкны хянан шалгагч нь энэ журмын 14.6-д заасан шаардлагыг хангаагүй оролцогчид холбогдох хариуцлагыг хүлээлгэнэ.

- 17.3. Карт эзэмшигчийн гарын үсгийг шалгаагүй, картын эзэмшлийг тодорхойлоогүйгээс гарсан залилангийн гүйлгээний хохирлыг КҮБ хариуцна.

- 17.4. Карт эзэмшигч бусдад санаатай хохирол учруулахаар завдсанаас бусад тохиолдолд энэ журмын 4.4.9-ийн а, б, в-д заасан мэдэгдлийг хийснээс хойш учирсан хохирлыг карт гаргагч хариуцна.

ЖУРАМД АШИГЛАСАН НЭР ТОМЬЁОНЫ ТАЙЛБАР

#	Нэр томьёо (монгол хэлээр)	Нэр томьёо (англи хэлээр)
1	Зайн карт	Contactless card
2	Карт	Payment card
3	Карт гаргагчийг таних дугаар буюу БИН	Bank Identification Number
4	Картын гүйлгээ	Payment card transaction
5	Автомат теллер машин буюу АТМ	Automatic Teller Machine
6	Бэлэн мөнгөний орлогын машин буюу БМОМ	Cash Deposit Machine
7	Хувийн нууц дугаар буюу ПИН	Personal Identification Number
8	Санхүүгийн гүйлгээ	Financial transaction
9	Санхүүгийн бус гүйлгээ	Non Financial transaction
10	ПОБ	Point of Banking
11	ПОС	Point of Sale
12	Карт гаргагч	Issuer
13	Карт хүлээн авагч	Acquirer
14	Шууд оролцогч	Direct Participant
15	Шууд бус оролцогч	Non direct Participant
16	Гүйлгээний зөвшөөрөл	Authorization
17	КҮБ	Merchant
18	КҮБ-ын шимтгэл	Merchant Discount Fee
19	Сүлжээний дүрэм	Network Operational Rules
20	Уламжлалт карт	Contact card

КУБ-ЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ АНГИЛАЛ КОД

742	Мал эмнэлгийн үйлчилгээ
763	Хөдөө аж ахуйн нэгдэл
780	Орчны тохижилтын үйлчилгээ
1520	Ердийн гэрээт ажилчид
1711	Халаалт, сантехник, агааржуулалт
1731	Цахилгаан техник
1740	Чулуун буюу тоосгон өрлөг, засал чимэглэлийн үйлчилгээ
1750	Мужаан, дархан
1761	Дээврийн ажил
1771	Бетон зуурмагийн ажил
1799	Бусад үйлчилгээний гэрээт ажилчид
2741	Төрөл бүрийн хэвлэх, хувилах үйлчилгээ
2791	Үсэг өрөх, хэв бэлдэх үйлчилгээ
2842	Цэвэрлэгээ үйлчилгээ
4011	Төмөр замын ачаа тээвэр
4112	Төмөр замын зорчигч тээвэр
4119	Түргэн тусламжийн үйлчилгээ
4121	Такси, дуудлагын үйлчилгээ
4131	Автобусны шугамын үйлчилгээ
4214	Том оврын ачааны машины үйлчилгээ - хол болон ойрын зайн нүүлгэлт, хүргэлтийн үйлчилгээ
4215	Шуудангийн үйлчилгээ
4225	Агуулах болон хадгалалтын үйлчилгээ
4511	Агаарын ачаа болон зорчигч тээвэр
4582	Нисэх буудал, нислэгийн талбай
4722	Аялал жуулчлалын үйл ажиллагаа
4784	Зам, гүүрний хураамж
4789	Бусад тээврийн үйлчилгээ
4812	Харилцаа холбооны тоног төхөөрөмжийн төрөлжсөн худалдаа
4814	Харилцаа холбооны үйлчилгээ
4816	Компьютер, сүлжээний үйлчилгээ
4821	Цахилгаан холбооны үйлчилгээ
4899	Кабель, сансрын хиймэл дагуулаар телевизийн шууд нэвтрүүлэг дамжуулалт болон бусад төлбөртэй зурагт, радио
5013	Машин, сэлбэгийн нийлүүлэлт
5021	Албан байгууллага, оффисын тавилга
5039	Барилгын материалын нийлүүлэлт
5044	Гэрэл зураг хэвлэх, хувилах тоног төхөөрөмж, дагалдах хэрэгслийн нийлүүлэлт
5045	Компьютер, түүний дагалдах хэрэгсэл, програм хангамжийн төрөлжсөн нийлүүлэлт
5046	Бусад үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмжийн нийлүүлэлт

5047	Эрүүл мэнд, шүд, нүд болон эмнэлгийн тоног төхөөрөмж, дагалдах хэрэгслийн нийлүүлэлт
5065	Цахилгааны тоног төхөөрөмж, дагалдах хэрэгслийн нийлүүлэлт
5072	Техник хэрэгсэл, дагалдах хэрэгслийн нийлүүлэлт
5074	Сантехник, дулааны шугам сүлжээний тоноглол, дагалдах хэрэгслийн нийлүүлэлт
5085	Бусад үйлдвэрлэлийн бараа нийлүүлэлт
5094	Үнэт чулуу, метал, цаг, үнэт эдлэлийн нийлүүлэлт
5099	Бусад удаан эдэлгээтэй бараа бүтээгдэхүүний худалдаа
5111	Бичиг хэрэг, оффисын хангамж, бичгийн болон хэвлэлийн цаасны нийлүүлэлт
5122	Эм, эмийн бүтээгдэхүүн, эрүүл мэндийн жижиг хэрэгслийн нийлүүлэлт
5131	Төрөлжсөн бус барааны нийлүүлэлт
5137	Дүрэмт хувцас, ажлын хувцасны нийлүүлэлт
5139	Гутлын ханган нийлүүлэлт
5169	Химийн бодис, бусад холбогдох бүтээгдэхүүний нийлүүлэлт
5172	Газрын тос, холбогдох бүтээгдэхүүний нийлүүлэлт
5192	Ном, сонин, сэтгүүл болон хэвлэлийн нийлүүлэлт
5193	Цэцэг, цэцгийн хэрэгслийн нийлүүлэлт
5198	Будаг, лак, орлох бүтээгдэхүүний нийлүүлэлт
5199	Богино хугацаанд хэрэглэгдэх бараа бүтээгдэхүүний нийлүүлэлт
5200	Гэр ахуйн барааны дэлгүүр
5211	Модон эдлэл, барилгын материалын дэлгүүр
5231	Шил, будаг, ханын цаасны дэлгүүр
5251	Техник хэрэгслийн дэлгүүр
5261	Зүлэгжүүлэлт, цэцэрлэгжүүлэлтийн барааны дэлгүүр
5300	Бөөний худалдаа
5309	Татваргүй барааны дэлгүүр
5310	Хямдралтай барааны дэлгүүр
5311	Их дэлгүүр
5331	Төрөлжсөн бус барааны дэлгүүр
5399	Бусад бараа бүтээгдэхүүний худалдаа
5411	Хүнсний дэлгүүр, супермаркет
5422	Мах, махан бүтээгдэхүүний нийлүүлэлт
5441	Чихэр, самар, амттаны дэлгүүр
5451	Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний дэлгүүр
5462	Нарийн боовны газар
5499	Төрөл бүрийн хүнсний цэгүүд /ТҮЦ/
5511	Шинэ болон хуучин моторт тээврийн хэрэгслийн худалдаа, үйлчилгээ, сэлбэг болон түрээс
5521	Хуучин моторт тээврийн хэрэгслийн худалдаа, үйлчилгээ, сэлбэг болон түрээс
5531	Автомашин болон гэр ахуйн барааны дэлгүүр
5532	Автомашин дугуйны дэлгүүр
5533	Автомашин сэлбэг, жижиг хэрэгслийн дэлгүүр
5541	Автомашин үйлчилгээний цэгүүд
5542	Шатахуун түгээх газар

5561	Мотоциклийн дэлгүүр, худалдаа
5592	Зөөврийн сууцны худалдаа
5599	Бусад машин, тоног төхөөрөмжийн худалдаа
5611	Эрэгтэйчүүдийн хувцас, хэрэглэлийн төрөлжсөн дэлгүүр
5621	Эмэгтэйчүүдийн хувцасны төрөлжсөн дэлгүүр
5631	Эмэгтэйчүүдийн гоёл чимэглэл, эдлэл хэрэглэлийн дэлгүүр
5641	Хүүхэд болон нярайн хувцас хэрэглэлийн дэлгүүр
5651	Гэр бүлийн хувцасны дэлгүүр
5655	Спорт хувцасны дэлгүүр
5661	Гутлын дэлгүүр
5681	Үслэг эдлэлийн дэлгүүр
5691	Эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн хувцасны дэлгүүр
5697	Оёдолчин
5698	Хиймэл үсний дэлгүүр
5699	Бусад эдлэл хэрэглэл, гоёл чимэглэлийн дэлгүүр
5712	Гэрийн тавилга, цахилгаан бараанаас бусад ахуйн барааны дэлгүүр
5713	Хивс, хивсэнцэр, шалны дэвсгэрийн дэлгүүр
5714	Бөс бараа, хөшиг, бүрээсний дэлгүүр
5718	Зуух, зуухны хамгаалалт, жижиг хэрэгслийн дэлгүүр
5719	Бусад гэр ахуйн төрөлжсөн барааны дэлгүүр
5722	Гэр ахуйн цахилгаан барааны дэлгүүр
5732	Цахилгаан хэрэгслийн дэлгүүр
5733	Хөгжмийн дэлгүүр - хөгжмийн зэмсэг, төгөлдөр хуур, нот
5734	Компьютерийн програм хангамжийн дэлгүүр
5735	Дуу бичлэг, хуурцаг, CD, DVD-ний дэлгүүр
5811	Хоол хүнс нийлүүлэгч
5812	Хоолны газар, ресторан
5813	Шөнийн цэнгээний газар, паб
5814	Түргэн хоолны газар
5912	Эм, гоо сайхан, ариун цэврийн барааны дэлгүүр
5921	Шар айраг, вино, архины төрөлжсөн дэлгүүр
5931	Хуучин барааны дэлгүүр
5932	Эртний эдлэлийн дэлгүүр
5933	Ломбард
5937	Эртний эдлэл засварлах үйлчилгээ
5940	Унадаг дугуйн дэлгүүр
5941	Спорт барааны дэлгүүр
5942	Номын дэлгүүр
5943	Бичиг хэрэг, оффисын хангамж, бичгийн болон хэвлэлийн цаасны дэлгүүр
5944	Үнэт чулуу, метал, цаг, үнэт эдлэлийн дэлгүүр
5945	Тоглоомын дэлгүүр
5946	Гэрэл зургийн аппарат, холбогдох хэрэгслийн дэлгүүр
5947	Бэлэг, мэндчилгээ, бэлэг дурсгалын дэлгүүр

5948	Аяллын цүнх, арьсан бүтээгдэхүүний дэлгүүр
5949	Бөс бараа, оёдлын барааны дэлгүүр
5950	Шилэн эдлэлийн дэлгүүр
5970	Уран зураг, гар урлалын хэрэгслийн дэлгүүр
5971	Галарей, уран зургийн худалдаа
5972	Тамга, зоосны дэлгүүр
5973	Шашны эдлэл хэрэглэлийн дэлгүүр
5975	Сонсголын аппарат, дагалдах хэрэгслийн худалдаа
5976	Согог заслын бүтээгдэхүүн худалдаа
5977	Гоо сайхны барааны дэлгүүр
5983	Шатахууны жижиглэн худалдаа /non-automotive/
5992	Цэцгийн дэлгүүр
5993	Тамхины төрөлжсөн дэлгүүр болон цэг
5994	Сонин сэтгүүлийн худалдаа
5995	Тэжээвэр амьтан, амьтны хоол, жижиг хэрэгслийн дэлгүүр,
5998	Майхан, сүүдрэвчний дэлгүүр
5999	Бусад төрөлжсөн барааны дэлгүүр
6010	ПОБ-ын гүйлгээ
6011	АТМ-ын гүйлгээ
6012	Санхүүгийн байгууллага
6051	Банк бус санхүүгийн байгууллага
6211	Үнэт цаасны брокер/дилер
6300	Даатгалын нөхөн төлбөр, даатгалын хураамж
6399	Даатгалын үйлчилгээ
6513	Үл хөдлөх хөрөнгийн агентлаг
7011	Зочид буудал, дэн буудал, амралтын газар
7012	Амралтын байр
7032	Спорт, амралт зугаалгын газар
7210	Угаалга, цэвэрлэгээний үйлчилгээ
7211	Угаалгын газар
7216	Хуурай цэвэрлэгээ
7217	Хивс, бүрээсний цэвэрлэгээ
7221	Гэрэл зургийн студи
7230	Үсчин, гоо сайхны салон
7251	Гутал засвар/малгай цэвэрлэгээ
7261	Оршуулга, чандарлах үйлчилгээ
7276	Татварын зөвлөгөө өгөх үйлчилгээ
7277	Зөвлөгөө өгөх үйлчилгээ
7296	Хувцас түрээс
7297	Массажны газар
7298	Эрүүл мэнд, гоо сайхны үйлчилгээ
7299	Бусад үйлчилгээ
7311	Зар сурталчилгааны үйлчилгээ

7321	Зээлийн мэдээллийн агентлаг
7342	Устгалын үйлчилгээ
7349	Цэвэрлэгээ, арчилгаа
7361	Ажил олгох агентлаг
7372	Компьютерын програмчлалын үйлчилгээ
7375	Мэдээллийн лавлах үйлчилгээ
7379	Компьютер засварын үйлчилгээ
7392	Зөвлөх, олон нийттэй харилцах үйлчилгээ
7393	Мөрдөх агентлаг
7394	Тоног төхөөрөмжийн түрээсийн үйлчилгээ
7395	Зураг засварын үйлчилгээ
7399	Бусад бизнесийн үйлчилгээ
7512	Машин түрээсийн газар
7513	Том оврын машин, чиргүүл түрээслэх үйлчилгээ
7523	Машины зогсоол, гарааш
7531	Автомашин засвар
7534	Дугуй засварын үйлчилгээ
7535	Автомашин будаж засах үйлчилгээ
7538	Автомашины үйлчилгээ үзүүлэх газар
7542	Машин угаалга
7549	Ачих, чирэх үйлчилгээ
7622	Цахилгаан барааны засвар
7623	Агааржуулалт, хөргөлтийн систем засвар
7629	Гэр ахуйн жижиг хэрэгсэл засвар
7631	Цаг, үнэт эдлэл засвар
7641	Тавилга засвар
7692	Гагнуур
7699	Бусад засварын газар
7829	Зураг авалт, видео бичлэгийн газар
7832	Театрын үйл ажиллагаа
7841	Видео хуурцаг түрээсийн газар
7911	Бүжгийн танхим, студи, сургууль
7922	Үзвэр үйлчилгээний билетийн касс
7929	Хамтлаг дуучид
7932	Биллиард, усан сан
7933	Боулингийн газар
7941	Спорт клуб, талбай
7991	Музей ба түүхийн дурсгалт газар, байшин барилга үзүүлэх үйл ажиллагаа, үзэсгэлэн
7992	Гольфын сургалт
7993	Видео тоглоомын хэрэгсэл худалдаа
7994	Видео тоглоомын газар
7995	Мөрийтэй тоглоомын газар
7996	Цэнгэлдэх хүрээлэн, парк болон цэцэрлэгт хүрээлэнгийн үйл ажиллагаа

7998	Аквариум
7999	Бусад амралт зугаалгын газар
8011	Эмч
8021	Шүдний эмч
8041	Бариа засал
8043	Нүдний эмч, нүдний шилний газар
8049	Хөлийн эрүүл мэнд, эмчилгээ
8050	Асаргаа, сувилгааны газар
8062	Эмнэлэг
8071	Эрүүл мэнд, шүдний лаборатори
8099	Эрүүл мэндийн үйлчилгээ
8111	Хуулийн зөвлөгөө, өмгөөллийн үйлчилгээ
8211	Бага, дунд, ахлах сургууль
8220	Их дээд сургууль
8241	Эчнээ сургууль
8244	Бизнесийн сургууль
8249	Мэргэжил олгох сургууль
8299	Боловсролын үйлчилгээ
8351	Хүүхдийн цэцэрлэг
8398	Буяны байгууллага болон хандив цуглуулах үйл ажиллагаа
8641	Иргэдийн, нийгмийн, ах дүүсийн нийгэмлэг
8651	Улс төрийн байгууллага
8661	Шашны байгууллага
8675	Автомашин сонирхогчдын холбоо
8699	Гишүүнчлэлийн байгууллага
8734	Шинжилгээ судалгааны лаборатори
8911	Архитектур зураг төслийн үйлчилгээ
8931	Нягтлан бодох бүртгэлийн үйлчилгээ
8999	Мэргэжлийн үйлчилгээ
9222	Төрийн үйлчилгээний байгууллагуудын торгууль
9311	Татвар төлөлт
9399	Төрийн бусад үйлчилгээ

ЦАХИМ МЭДЭЭ ҮҮСГЭГЧ ТӨХӨӨРӨМЖИД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА

1. Үндсэн шаардлага

- 1.1. Төлбөрийн карт хүлээн авах цахим мэдээ үүсгэгч төхөөрөмж дээр тухайн карт хүлээн авагч банк болон ҮЦГТ-ийн логог карт эзэмшигчид харагдахуйцаар ил тод байрлуулах.
- 1.2. Цахим мэдээ үүсгэгч төхөөрөмж нь санхүүгийн гүйлгээний мөнгөн дүнг мөнгөний хоёр оронг “ . ” тэмдгээр, төгрөгийн оронг мянгачлан “ , ” тэмдэг эсвэл зай ашиглан тусгаарлаж харуулах. Жишээ нь: xxx,xxx.xx
- 1.3. Цахим мэдээ үүсгэгч төхөөрөмж дээр ПИН кодыг дараах байдлаар тохируулна:
 - 1.3.1. ПИН код болон шифрлэж нууцалсан ПИН кодыг хадгалдаггүй, ашиглалтын дараа устгадаг байх;
 - 1.3.2. ПИН кодыг дэлгэц дээр нууцалсан хэлбэрээр харуулдаг байх;
 - 1.3.3. Цахим мэдээ үүсгэгч төхөөрөмж нь ПИН кодыг нууц түлхүүр ашиглан шифрлэж, дамжуулдаг байх.
- 1.4. Цахим мэдээ үүсгэгч төхөөрөмж нь ПИН кодыг програм хангамжид дамжуулахаас өмнө шифрлэж, нууцалдаг тусгай зориулалтын гар (ПИН пад)-тай байх;
 - 1.4.1. ПИН пад нь нууцлал болон боловсруулалтын тусгай хэсгүүдийг агуулсан байх ба ПИН кодын шифрлэлт/шифр гаргалт болон баталгаажуулалтын үйлдлийг дэмждэг байх;
 - 1.4.2. ПИН пад нь 1.4.1-т ашиглагдах хэд хэдэн төрлийн түлхүүрийг уншигдахаас хамгаалж, аюулгүй хадгалах, ашиглах боломжтой байх.

2. АТМ, БМОМ-д тавигдах шаардлага

- 2.1. АТМ-ыг үйлдлийн зааварчилгаа, дарааллыг ойлгомжтойгоор харуулдаг байхаар тохируулах.
- 2.2. АТМ -ын тохиргоог Монгол болон Англи хэлнээс сонгох боломжтой байхаар хийх.
- 2.3. Санхүүгийн болон санхүүгийн бус гүйлгээнээс авах шимтгэлийн дүн, тайлбарыг тодорхой харуулж, карт эзэмшигч зөвшөөрсний дараа гүйлгээг дамжуулах.
- 2.4. АТМ дээр хийгдсэн санхүүгийн болон санхүүгийн бус гүйлгээний логийг 60 хоногийн хугацаанд хадгалдаг байх.
- 2.5. АТМ-ыг тушааж буй бэлэн мөнгөний дүнг харуулж, баталгаажуулдаг байхаар тохируулах.
- 2.6. АТМ-аас бэлэн мөнгө авах гүйлгээнд дараах шаардлагыг хангана:
 - 2.6.1. АТМ-ээс нэг удаа гарах мөнгөний хэмжээ нь тухайн үед гарах боломжит мөнгөн дүнгээр хязгаарлагдана;
 - 2.6.2. АТМ-д байгаа мөнгөн дэвсгэртийг тодорхой харуулдаг байх.
- 2.7. АТМ нь карт хураасан шалтгаан, хэрэглэгчийн үйлчилгээний төвийн хаяг, утасны дугаар бүхий баримт хэвлэж өгсний үндсэн дээр зөвхөн дараах тохиолдолд карт хурааж болно:
 - 2.7.1. Карт гаргагчаас тухайн картыг хураах хариу ирүүлсэн;

- 2.7.2. Карт эзэмшигч буруу үйлдэл хийсэн; Жишээ нь: пин кодыг 3-аас дээш удаа буруу оруулсан
- 2.7.3. Карт эзэмшигч үйлдэл хийхгүй 3 минутаас дээш хугацаа өнгөрсөн.
- 2.8. АТМ дээр хийгдэж буй санхүүгийн болон санхүүгийн бус аливаа гүйлгээний баримтыг хэвлэх эсэхийг сонгох боломжтой байх;
 - 2.8.1. Гүйлгээний баримт нь картын дугаар, гүйлгээний дүн, төрөл, давтагдахгүй дугаар (reference), тухайн АТМ, БМОМ-ын дугаар, зөвшөөрөл өгсөн дугаар, гүйлгээний огноо, цаг, трэйс дугаар зэрэг мэдээллийг агуулсан байх;
 - 2.8.2. Гүйлгээний баримт дээрх картын дугаарыг хэсэгчлэн нууцалсан байна.
- 2.9. Бүх АТМ-ыг камержуулсан байна:
 - 2.9.1. Камерыг гүйлгээ хийж буй карт эзэмшигчийн нүүр царай танигдахаар байршуулах;
 - 2.9.2. Боломжтой тохиолдолд бэлэн мөнгө авсан эсэхийг харуулах нэмэлт камер байршуулах;
 - 2.9.3. АТМ-ын камерын бичлэгийг 60 хоногоос доошгүй хугацаанд хадгалдаг байх.
- 2.10. АТМ-ыг тог тасрах зэрэг аливаа доголдол гарсан үед тухайн карт эзэмшигчийн хийж буй үйлдлийг бүрэн хийгдэж дуусах хүртэл үйл ажиллагаа хэвийн үргэлжлүүлэх боломжоор хангах.

3. ПОС-д тавигдах шаардлага

- 3.1. ПОС дээр хийгдэж буй төрийн үйлчилгээний төлбөрөөс бусад санхүүгийн болон санхүүгийн бус аливаа гүйлгээнд карт эзэмшигчээс шимтгэл авдаггүй байхаар тохируулах.
- 3.2. ПОС дээр хийгдэж буй санхүүгийн болон санхүүгийн бус аливаа гүйлгээнд 2 хувь баримт гаргах бөгөөд нэг нь карт эзэмшигчид, нөгөө нь КУБ-д үлдэнэ:
 - 3.2.1. Гүйлгээний баримт нь картын дугаар, гүйлгээний дүн, төрөл, давтагдахгүй дугаар (reference), зөвшөөрөл өгсөн дугаар, гүйлгээний огноо, цаг, КУБ-ийн таних дугаар, КУБ-ийн нэр, трэйс дугаар зэрэг мэдээллийг агуулсан байх;
 - 3.2.2. Гүйлгээг ПИН кодоор баталгаажуулсан тохиолдолд гүйлгээний баримт дээр “Pin Verified” гэж тэмдэглэх;
 - 3.2.3. Гүйлгээний баримтан дээрх картын дугаарыг хэсэгчлэн нууцалсан байна.
- 3.3. ПОС-ыг үйлдлийн зааварчилгаа, дарааллыг ойлгомжтойгоор харуулдаг байхаар тохируулах.
- 3.4. ПОС-ын тохиргоог Монгол болон Англи хэлнээс сонгох боломжтой байхаар хийх.
- 3.5. ПОС-ыг карт уншуулах үеэс эхлэн зөвшөөрөл олгосон хариуг хүлээн авах хүртэлх үе шат бүрт 20 (хорин) секундээс илүү хугацаа зарцуулах нөхцөлд автоматаар анхны төлөвт шилжиж, дараагийн төлбөрийн картыг хүлээн авахад бэлэн болдог байхаар тохируулах.

**ТӨЛБӨРИЙН КАРТ ГАРГАХ/ХҮЛЭЭН АВАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ
ЗӨВШӨӨРӨЛ ХҮССЭН ӨРГӨДӨЛ**

Зорилгоор:

Банкны үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй

_____ / оноосон нэр /

өөрийн нэрээр
олон улсын нэрээр

_____ /төлбөрийн картын оноосон нэр/

Төлбөрийн карт гаргах
Төлбөрийн карт хүлээн авах

үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг хүсч байна.

Төлбөрийн карт гаргах/хүлээн авах үйл ажиллагаа эрхлэн явуулснаар Банкны тухай, Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомж, эдгээрт нийцүүлэн Монголбанкнаас баталсан эрх зүйн баримт бичгийн холбогдох заалт, шаардлагыг чанд биелүүлэх үүрэг хариуцлага ноогдож байгааг ухамсарлан ойлгосон бөгөөд эдгээрийг үйл ажиллагаандаа чанд мөрдөн ажиллах болно.

Өргөдөлд хавсаргасан баримт бичгийн жагсаалт:

1. Техник тоног төхөөрөмжийн тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэл. Үүнд:
 - а. Ашиглагдах техник тоног төхөөрөмжийн жагсаалт, зориулалт, тэдгээрийн үйлдвэрлэгчдийн тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэл
 - б. Техникийн баримт бичиг
 - в. Ашигласан технологийн тайлбар
 - г. Тасралтгүй ажиллагааг хангасан байдал
 - д. Нууцлал, аюулгүй байдал хангасан байдал
2. Програм хангамжийн тухай мэдээлэл
 - а. Ашиглагдах програм хангамжийн жагсаалт, зориулалт, тэдгээрийн үйлдвэрлэгчдийн тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэл
 - б. Техникийн баримт бичиг
 - в. Ашигласан технологийн тайлбар
 - г. Тасралтгүй ажиллагааг хангасан байдал
 - д. Нууцлал, аюулгүй байдал хангасан байдал
3. Эрсдэлийн удирдлага, хяналтын тухай мэдээлэл
 - а. Эрсдэлийн үнэлгээ, тэдгээрийн буруулах талаар авах арга хэмжээний жагсаалт

б. Тасралтгүй ажиллагааг хангах төлөвлөгөө, онцгой үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөө

с. Үйл ажиллагааны хяналт хийхэд ашиглагдах заавар, журам

4. Энэхүү журмыг мөрдөн ажиллахыг хүлээн зөвшөөрснийг нотлох ТУЗ-ийн тогтоол.

Бүгд хуудас

Дээр дурдсан баримт бичгийг Банкны тухай хууль, Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн тушаалаар батлагдсан "Банкны төлбөрийн картын журам"-ын шаардлагад нийцүүлэн үнэн зөв бүрдүүлж, хүргүүлж байна. Бүрдүүлсэн баримт бичигт ямарваа худал ташаа зүйл орсон байвал хариуцлагыг бид хүлээх болно. Өргөдөл, материалыг хүлээн авч, хянан шийдвэрлэж төлбөрийн карт гаргах /хүлээн авах үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлийг олгож өгнө үү.

Төлбөрийн карт гаргах үйл ажиллагааг эрхэлж эхэлснээс хойш Банкны тухай, Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомж, Монголбанкнаас өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлж ажиллах болно.

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

/ нэр /

/ тамга /

**КЛИРИНГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗӨВШӨӨРӨЛ
ХҮССЭН ӨРГӨДӨЛ**

Зорилгоор:

Банкны үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй

_____ /оноосон нэр/

..... банкуудын хооронд

_____ /төлбөрийн картын оноосон нэр/ төлбөрийн картын

клирингийн үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг хүсч байна.

Клирингийн үйл ажиллагаа эрхлэн явуулснаар Банкны тухай, Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомж, эдгээрт нийцүүлэн Монголбанкнаас баталсан эрх зүйн баримт бичгийн холбогдох заалт, шаардлагыг чанд биелүүлэх үүрэг хариуцлага ноогдож байгааг ухамсарлан ойлгосон бөгөөд эдгээрийг үйл ажиллагаандаа чанд мөрдөн ажиллах болно.

Өргөдөлд хавсаргасан баримт бичгийн жагсаалт:

1. Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 11.3-д заасан баримт, бичиг.
2. Техник тоног төхөөрөмжийн тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэл. Үүнд:
 - а. Ашиглагдах техник тоног төхөөрөмжийн жагсаалт, зориулалт, тэдгээрийн үйлдвэрлэгчдийн тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэл
 - б. Техникийн баримт бичиг
 - в. Ашигласан технологийн тайлбар
 - г. Тасралтгүй ажиллагааг хангасан байдал
 - д. Нууцлал, аюулгүй байдал хангасан байдал
3. Програм хангамжийн тухай мэдээлэл
 - а. Ашиглагдах програм хангамжийн жагсаалт, зориулалт, тэдгээрийн үйлдвэрлэгчдийн тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэл
 - б. Техникийн баримт бичиг
 - в. Ашигласан технологийн тайлбар
 - г. Тасралтгүй ажиллагааг хангасан байдал
 - д. Нууцлал, аюулгүй байдал хангасан байдал
4. Эрсдэлийн удирдлага, хяналтын тухай мэдээлэл
 - а. Эрсдэлийн үнэлгээ, тэдгээрийн буруулах талаар авах арга хэмжээний жагсаалт
 - б. Тасралтгүй ажиллагааг хангах төлөвлөгөө, онцгой үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөө

с. Үйл ажиллагааны хяналт хийхэд ашиглагдах заавар, журам

5. Энэхүү журмыг мөрдөн ажиллахыг хүлээн зөвшөөрснийг нотлох ТУЗ-ийн тогтоол.

Бүгд хуудас

Дээр дурдсан баримт бичгийг Банкны тухай хууль, Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн тушаалаар батлагдсан "Банкны төлбөрийн картын журам"-ын шаардлагад нийцүүлэн үнэн зөв бүрдүүлж, хүргүүлж байна. Бүрдүүлсэн баримт бичигт ямарваа худал ташаа зүйл орсон байвал хариуцлагыг бид хүлээх болно. Өргөдөл, материалыг хүлээн авч, хянан шийдвэрлэж клирингийн үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг олгож өгнө үү.

Клирингийн үйл ажиллагаа эрхэлж эхэлснээс хойш Банкны тухай, Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомж, Монголбанкнаас өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлж ажиллах болно.

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

/ нэр /

/ тамга /

**ПРОЦЕССОРЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ
ЗӨВШӨӨРӨЛ ХҮССЭН ӨРГӨДӨЛ**

_____ /байгууллагын нэр/ нь банкны нэрийн өмнөөс

Төлбөрийн карт гаргах үйл ажиллагаа

Төлбөрийн карт хүлээн авах үйл ажиллагаа

эрхлэх зөвшөөрлийг хүсч байна.

Процессорын үйл ажиллагаа эрхлэн явуулснаар Үндэсний төлбөрийн системийн тухай болон бусад хууль тогтоомж, эдгээрт нийцүүлэн Монголбанкнаас баталсан эрх зүйн баримт бичгийн холбогдох заалт, шаардлагыг чанд биелүүлэх үүрэг хариуцлага ноогдож байгааг ухамсарлан ойлгосон бөгөөд эдгээрийг үйл ажиллагаандаа чанд мөрдөн ажиллах болно.

Өргөдөлд хавсаргасан баримт бичгийн жагсаалт:

1. Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 11.1-д заасан баримт, бичиг
2. Техник тоног төхөөрөмжийн тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэл. Үүнд:
 - а. Ашиглагдах техник тоног төхөөрөмжийн жагсаалт, зориулалт, тэдгээрийн үйлдвэрлэгчдийн тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэл
 - б. Техникийн баримт бичиг
 - в. Ашигласан технологийн тайлбар
 - г. Тасралтгүй ажиллагааг хангасан байдал
 - д. Нууцлал, аюулгүй байдал хангасан байдал
3. Програм хангамжийн тухай мэдээлэл
 - а. Ашиглагдах програм хангамжийн жагсаалт, зориулалт, тэдгээрийн үйлдвэрлэгчдийн тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэл
 - б. Техникийн баримт бичиг
 - в. Ашигласан технологийн тайлбар
 - г. Тасралтгүй ажиллагааг хангасан байдал
 - д. Нууцлал, аюулгүй байдал хангасан байдал
4. Эрсдэлийн удирдлага, хяналтын тухай мэдээлэл
 - а. Эрсдэлийн үнэлгээ, тэдгээрийн буруулах талаар авах арга хэмжээний жагсаалт
 - б. Тасралтгүй ажиллагааг хангах төлөвлөгөө, онцгой үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөө
 - в. Үйл ажиллагааны хяналт хийхэд ашиглагдах заавар, журам
5. Энэхүү журмыг мөрдөн ажиллахыг хүлээн зөвшөөрснийг нотлох албаг бичиг.

Бүгд хуудас

Дээр дурдсан баримт бичгийг Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль, Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн тушаалаар батлагдсан "Банкны төлбөрийн картын журам"-ын

шаардлагад нийцүүлэн үнэн зөв бүрдүүлж, хүргүүлж байна. Бүрдүүлсэн баримт бичигт ямарваа худал ташаа зүйл орсон байвал хариуцлагыг бид хүлээх болно. Өргөдөл, материалыг хүлээн авч, хянан шийдвэрлэж процессорын үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг олгож өгнө үү.

Процессорын үйл ажиллагааг эрхэлж эхэлснээс хойш Үндэсний төлбөрийн системийн тухай болон бусад хууль тогтоомж, Монголбанкнаас өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлж ажиллах болно.

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

/ нэр /

/ тамга /

₮ КАРТЫН ЗАГВАР

- 1.1 Үндэсний картын хэмжээ нь тэгш өнцөгт хэлбэртэй ба дараах хэмжээтэй байна.
1. Өргөн: $W=85.60 \text{ мм} \pm 0.30 \text{ мм}$
 2. Өндөр: $H=53.98 \text{ мм} \pm 0.30 \text{ мм}$
 3. Зузаан: $T=0.76 \text{ мм} \pm 0.08 \text{ мм}$
 4. Булангийн тойрог: $3.18 \pm 0.30 \text{ мм}$
- 1.2 Үндэсний картын нүүрэн талд дараах мэдээллүүдийг агуулсан байна.
1. Карт гаргагч банкны нэр, лого эсхүл ко-брэнд байгууллагын нэр
 2. Картын дугаар (Хавсралт 8)
 3. Үндэсний картын лого (Хавсралт 9)
 4. Үндэсний картын холограм (Хавсралт 10)
 5. Чип (хэрэв үндэсний картын чиптэй бол ISO/IEC 7816-1/2/3 стандартын шаардлагын дагуу контакт чип, зайнаас унших чип эсхүл хослуулсан байж болно. Чипийг зөвхөн картын нүүрэн талын зүүн хэсэгт картын дугаар дээр байрлана. Хүснэгт 1)
 6. Картын хүчинтэй хугацаа (эхлэх болон дуусгавар болох хугацаа, хүчинтэй хугацаа нь хэвлэгдээгүй картын хувьд дуусах хугацаагүй гэж ойлгоно.)
- 1.3 Монголбанкнаас баталсан үндэсний картын загварын шаардлагыг хангаж дараах мэдээллийг гурван шугаманд бичнэ. Үндэсний картын гадаргуун дээрх тэмдэгтийг товойлгон бичих болон лазераар хэвлэх зэрэг хэвлэлийн технологийг ашиглаж болно.
1. Картын дугаар (Хүснэгт 2)
 2. Карт эзэмшигчийн овгийн эхний үсэг болон нэрийн үсгүүд том үсгээр, латин галигаар бичигдэнэ. (Хүснэгт 3)
 3. Картын хүчинтэй хугацаа нь сар, жил гэсэн дараалалтай, тус тус 00 гэсэн 2 оронтой аравтын тооллын тоо байна. (Хүснэгт 4) Картан дээрх хугацаа нь соронзон тууз эсхүл чипний мэдээлэлтэй ижил байдаг.

Хүснэгт 1. Чипний стандарт байрлал, хэмжээ

№	Тайлбар	Байрлал, хэмжээ
1	Контакт чип	Картын зүүн хэсэгт картын дугаарын дээр, ISO7816 стандартын дагуу байрлана.
2	Өндөр	9.32 мм
3	Өргөн	9.62 мм
4	A. Чипний дээд булангаас картын дээд ирмэг хүртэл	19.23 мм
5	B. Чипний зүүн булангаас картын зүүн ирмэг хүртэл	10.25 мм
6	C. Чипний доод булангаас картын дээд ирмэг хүртэл	28.55 мм
7	D. Чипний баруун булангаас картын зүүн ирмэг хүртэл	19.87 мм

Хүснэгт 2. Үндэсний картын дугаар бичих стандарт

№	Тайлбар	Үзүүлэлт
1	Картын дугаарын тэмдэгтийн хэвтээ төвийн шугамаас картын доод ирмэг хүртэл	21.42 мм ± 0.12 мм
2	Картын дугаарын эхний тэмдэгтийн хэвтээ төвийн шугамаас картын зүүн ирмэг хүртэл	10.18 мм ± 0.25 мм
3	Картын дугаарын сүүлийн тэмдэгтийн хэвтээ төвийн шугамнаас картын зүүн ирмэг хүртэл	75.50 мм ± 0.76 мм
4	Картын дугаарын товойлгосон тэмдэгтүүдийн доод ирмэгээс БИН дугаарын эхний 4 тэмдэгт хүртэл	1.19 мм ± 0.10 мм
5	Товойлгон бичсэн картын дугаарын фонт	Farrington 7B, үүнээс

		жижиг, 12Pt-с багагүй
6	Товойлгон бичсэн картын дугаарын тэмдэгтийн өндөр	5 мм ±0.10 мм
7	Картын дугаарын зэргэлдээ хоёр тэмдэгтийн босоо төвийн шугам хоорондын зай	3.63 мм ±0.10 мм
8	Товойлгон бичсэн тэмдэгтүүдийн гүдгэрийн өндөр	0.46 мм
9	Эхний тэмдэгтийн босоо төвийн шугам, картын дугаарын сүүлийн тэмдэгтийн хоорондын хамгийн их хуримтлагдсан хэмжээ	±0.08 мм

Хүснэгт 3. Карт эзэмшигчийн овог, нэр бичих стандарт

№	Тайлбар	Хэвлэлтийн шаардлага
1	Карт эзэмшигчийн нэрийн байрлал	Карт эзэмшигчийг тодотгох хэсэгт 2 дахь мэдээллийн шугаманд товойлгон бичнэ.
2	Карт эзэмшигчийн нэрийг товойлгон бичих тэмдэгтийн фонт.	Letter/number font in OCR-B size I
3	Карт эзэмшигчийн нэрийн хэсэг дэх мэдээллийн шугам бүрийн өндрийн хэмжээ.	4 мм ± 0.10 мм
4	Карт эзэмшигчийн нэр бичсэн тэмдэгтийн хоорондын ердийн зай.	2.54 мм ± 0.10 мм
5	Эхний тэмдэгтийн босоо төвийн шугамнаас картын зүүн ирмэг хүртэл.	≥7.65 мм ± 0.30 мм
6	Нэр тодотгох хэсгийн доод булангаас картын доод ирмэг хүртэл.	≥2.54 мм
7	Товойлгон бичсэн тэмдэгтийн гүдгэрийн өндрийн хэмжээ.	0.46 мм
8	Мэдээллийн шугам бүрийн эхний тэмдэгт болон сүүлийн тэмдэгтийн босоо төвийн шугамын хооронд хуримтлагдсан хамгийн дээд хэмжээ.	±0.08 мм

Хүснэгт 4. Картын хүчинтэй хугацаа бичих стандарт

№	Хэсэг	Үзүүлэлтүүд болон хэвлэлтийн шаардлагууд
1	Дуусах хугацааг товойлгон бичих байрлал	Карт эзэмшигчийн мэдээллийг эхний мөрт товойлгон бичнэ
2	Дуусах хугацааны тайлбар	1. Дуусах хугацааны гэсэн тэмдэглэгээний зүүн талд нь хэвлэх 2. Картын үндсэн өнгөнөөс ялгарахаар хэвлэх 3. Невvetica type фонтоор 4-6 хэмжээтэй
3	Бусад мэдээллийг товойлгон бичих байрлал	Карт эзэмшигчийн мэдээллийн хэсгийн 2, 3 дугаар мөрт товойлгон бичих
4	Дуусах хугацааны фонт, тэмдэгтүүдийн өндөр	OCR-B фонтоор 1 хэмжээтэй тэмдэгтүүд
5	Дуусах хугацаанд зориулсан мэдээллийн шугамны өндрийн дээд хэмжээ	4 мм ±0.10 мм
6	Дуусах хугацааны тэмдэгтүүдийн хоорондын ердийн зай	2.54 мм ±0.10 мм
7	Дуусах хугацааны эхний тэмдэгтийн босоо төвийн шугамнаас картын зүүн ирмэг хүртэл	≥7.64 мм ±0.10 мм
8	Товойлгон хэвлэсэн тэмдэгтүүдийн гүдгэрийн өндөр	0.46 м

1.4 Үндэсний картын ар тал дараах мэдээллийг агуулсан байна.

1. Соронзон тууз нь ISO 7811 стандартын дагуу мэдээллийг хадгална. Соронзон туузын өгөгдлийн хэмжээ болон техникийн үзүүлэлт (GB/T 19584-2004), ISO/IEC 7811 (2, 4-6)-д заасан шаардлагатай нийцсэн байна.
2. Гарын үсгийн хэсэг. Гарын үсэг зурах наалт нь үндэсний картын нэртэй адил “₮ карт” гэсэн үг бүхий байна.
3. ҮЦГТ-ийн лого нь картын зүүн доод хэсэгт байрлана. (Хавсралт 11)
4. Картыг гаргагч банк нь картыг ашиглах боломжтой төлбөрийн картын бусад сүлжээний логог ҮЦГТ-ийн логоны баруун талын хэсэгт нэмж байрлуулж болно.
5. Карт гаргагч банкны мэдээллийг ҮЦГТ-ийн лого болон нэмэлт сүлжээний логоны баруун талын хэсэгт бичнэ. (Карт гаргагч банкны нэр, эзэмших эсхүл ашиглахыг хориглосон заалт, банкны хаяг, картын талаар мэдээлэл авах утас, факсын дугаар, цахим хуудасны хаяг зэрэг мэдээлэл байж болно)

1.5 Гарын үсгийн хэсэг нь карт эзэмшигч гарын үсэг зурахад зориулагдсан дараах стандартыг хангасан талбай байна.

1. Өргөн A:57.00мм (± 0.3 мм)
2. Өндөр B:10.00мм (± 0.3 мм)
3. Талбарын баруун ирмэгээс картын баруун ирмэг хүртэл C:25.00мм (± 0.3 мм)
4. Талбарын дээд ирмэгээс картын дээд ирмэг хүртэл D:19.50мм (± 0.3 мм)

1.6 Карт гаргагч банк нь өөрийн картын бүтээгдэхүүний нэр төрөлд тохирсон загвараар үндэсний карт хэвлэж болно. Бүтээгдэхүүний нэр, картын төрөл болон худалдааны тэмдэгтийг хэвлэхдээ товойлгох аргыг ашиглахгүй. Ямар ч фонтоор хэвлэсэн тэмдэгтийн ердийн зай нь хоорондоо 2.54 мм, мэдээллийн шугамын өндрийн хэмжээ 5 мм-с хэтрэхгүй байна.

ҮНДЭСНИЙ ₮ КАРТ ЭЗЭМШИГЧИЙН КАРТЫН ДУГААР

- 1.1. Үндэсний карт эзэмшигчийн картын дугаар нийт 16 оронтой дараах бүтэцтэй байна.
 1. Үндэсний карт гаргагчийн таних дугаар – нийт 6 оронтой.
 2. Картын дансны дугаар – 9 оронтой
 3. Хяналтын дугаар – 1 оронтой
- 1.2. Үндэсний карт гаргагчийн таних дугаар нь дараах стандарттай байна.
 1. Карт гаргагчийн таних дугаар нь нийт 4 оронтой. Үүнийг Үндэсний стандартын байгууллагаас MNS ISO/IEC 7812-1:2004, MNS ISO/IEC 7812-2:2005 стандартын дагуу салбарын таних дугаар болох 9-өөр эхэлж, ISO3166 стандартын дагуу Монгол Улсын код болох 496 дугаартай байна.
 2. Карт гаргагч банкны дугаар 2 оронтой байна. Монголбанк энэ дугаарыг олгоно.
- 1.3. Картын дансны дугаар нийт 9 оронтой байх бөгөөд үндэсний карт эзэмшигчийн картын төрлөөс хамаарч карт гаргагч банк олгоно.
- 1.4. Хяналтын дугаар нь нийт 1 оронтой байна. MNS ISO/IEC 7812-1:2004 стандартад зааснаар Модуло 10 “2 дахин-нэм-2 дахин” Лухнийн томъёогоор тооцно. Үүнд:
 1. Картын дугаарын баруун талын захын цифрээс эхлэн орон алгасан 2-оор үржүүлнэ.
 2. Нэгдүгээрт гарсан тоонуудын оронг бүрдүүлэгч бүрийг болон эхний үед өөрчлөлт ороогүй алгассан оронгуудын хамт нэг бүрчлэн нэмнэ.
 3. Хоёрдугаарт гарсан нийлбэрийг тэр тооны дараагийн 0-ээр төгссөн их тооноос хасна. (Энэ нь нийлбэрийн бага дарааллын тооны аравтын гүйцээгчийн тооцоолсонтой тэнцүү байна. Хэрэв хоёрдугаар тооцооллоос гарсан нийлбэр нь өөрөө 0-ээр төгссөн (30, 40 гэх мэт) тоо бол хяналтын цифр нь 0 болно.)

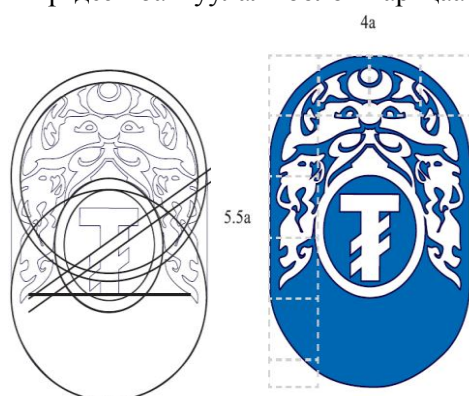
₮ КАРТЫН ЛОГО, ТҮҮНИЙ БАЙРШИЛ

1.1 Үндэсний картын лого дараах өнгөний кодтой байна.

Хүснэгт 1. Логоны өнгөний код

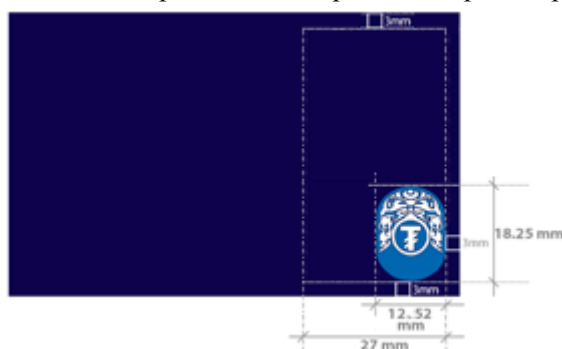
	C	M	Y	K	R	G	B
Логоны цэнхэр	100	60	0	0	102	179	0
Хүрээний өнгө	100	100	0	60	13	0	76

1.2 Логоны үндсэн байгуулалт болон харьцаа дараах бүтэцтэй байна.

1.3 Үндэсний картын логоны байршлын стандарт.

Үндэсний картын логог дараах талбарт¹ байршуулна.

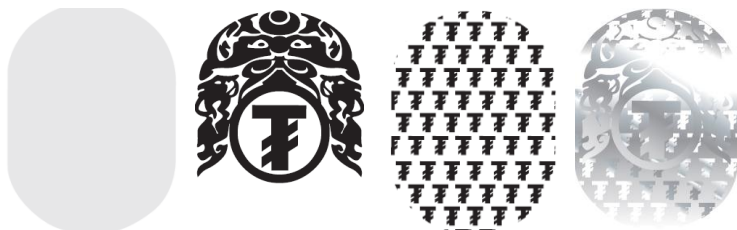
Хүснэгт 2. Логоны байршлын стандарт

№	Тайлбар	Шаардлага
1	Өргөн (тусгал)	12.52 мм ± 0.30 мм
2	Өндөр	18.25 мм ± 0.30 мм
3	Картын баруун ирмэгээс талбарын ¹ зүүн ирмэг хүртэл	30.00 мм ± 0.30 мм
4	Картын баруун ирмэгээс талбарын ¹ баруун ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм
5	Картын дээд ирмэгээс талбарын ¹ дээд ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм
6	Картын доод ирмэгээс талбарын ¹ доод ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм
7	Лого болон холограм хоорондын хамгийн бага зай	1.5 мм ± 0.10 мм

¹ Картын лого болон холограмыг байршуулж болох талбар

₮ КАРТЫН ХОЛОГРАМЫН ЗАГВАР, ТҮҮНИЙ БАЙРШИЛ

- 1 Үндэсний картын логотой ижил дүрстэй, 3 үетэй, 3D хэлбэрээр харагдах мөнгөн саарал өнгөтэй.

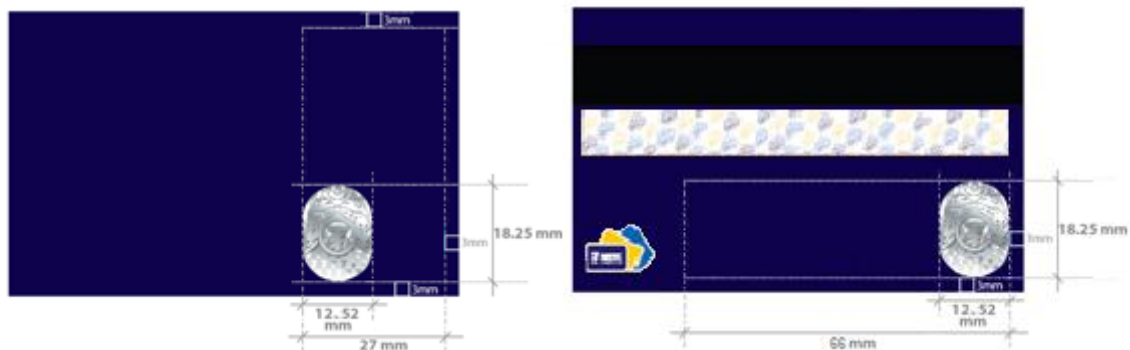

- 1.1 Холограммын харьцаа
4a

- 1.2 Үндэсний картын холограммын байршлын стандарт.

Үндэсний картын холограммыг картын нүүрэн болон ар талд дараах талбарт¹ байршуулна.

Хүснэгт 1. Картын нүүрэн талд холограм байршуулах стандарт

№	Тайлбар	Шаардлага
1	Өргөн (тусгал)	12.52 мм ± 0.30 мм
2	Өндөр	18.25 мм ± 0.30 мм
3	Картын баруун ирмэгээс талбарын ¹ зүүн ирмэг хүртэл	30.00 мм ± 0.30 мм
4	Картын баруун ирмэгээс талбарын ¹ баруун ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм
5	Картын дээд ирмэгээс талбарын ¹ дээд ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм
6	Картын доод ирмэгээс талбарын ¹ доод ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм

Хүснэгт 2. Картын ар талд холограм байршуулах стандарт

№	Тайлбар	Шаардлага
1	Өргөн (тусгал)	12.52 мм ± 0.30 мм
2	Өндөр	18.25 мм ± 0.30 мм
3	Картын баруун ирмэгээс талбарын ¹ зүүн ирмэг хүртэл	66 мм ± 0.30 мм
4	Картын баруун ирмэгээс талбарын ¹ баруун ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм

5	Картын доод ирмэгээс талбарын ¹ дээд ирмэг хүртэл	21.25 мм ± 0.30 мм
6	Картын доод ирмэгээс талбарын ¹ доод ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм

ҮНДЭСНИЙ ЦАХИМ ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН ЛОГО, ТҮҮНИЙ БАЙРШИЛ

1.1 Үндэсний цахим гүйлгээний төв (ҮЦГТ)-ийн лого дараах өнгөний кодтой байна.

Хүснэгт 1. Логоны өнгөний код

	C	M	Y	K	R	G	B
Логоны хар хөх өнгө	100	100	10	25	37	33	109
Логоны шар өнгө	0	20	100	0	255	203	5
Логоны цэнхэр өнгө	100	60	0	0	0	102	179
₮ NETC сүүдрийн өнгө	100	100	25	50	22	13	71

1.2 Логоны үндсэн байгуулалт болон харьцаа дараах бүтэцтэй байна.

1.3 ҮЦГТ-ийн логоны байршлын стандарт.

Хүснэгт 2. Логоны байршлын стандарт

№	Тайлбар	Шаардлага
1	Өргөн (тусгал)	13.6 мм ± 0.30 мм
2	Өндөр	10.00 мм ± 0.30 мм
3	Картын зүүн ирмэгээс логоны зүүн ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм
4	Картын доод ирмэгээс логоны доод ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм

КЛИРИНГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

1. Гүйлгээ¹

Гүйлгээний үзүүлэлт	Гүйлгээний тоо	Дүн
Нийт		
Амжилттай гүйлгээ		
Амжилтгүй гүйлгээ		

2. Амжилтгүй гүйлгээ

Шалтгаан	Тоо	Дүн
1-Refer to card issuer		
12 Invalid message		
13 Invalid amount		
17 Customer cancelled		
21 No action taken		
24 No file update allowed		
29 Other problem		
43 Txn denied		
5 Do not honor		
56 Card holder not on file		
57 Txn not allowed for card		
68 Response code 68		
80 Transaction denied		
84 Issuer down		
87 PIN key sync error		
89 External swotch decline		
91 Message time out		
92 Issuer not found		
96 Internal switch error		
Нийт		

3. Тасралтгүй ажиллагаа

Банк ²	Төлөвлөгөөт зогсолт ³	Гэнэтийн тасралт ⁴	Нийт ⁴	Үзүүлэлт ⁴
1.				
2.				
3.				

Картын үйл ажиллагаа хариуцсан нэгжийн захирал: _____ (овог, нэр)

_____ (Гарын үсэг)

20__ оны __ сарын __ - ны өдөр

¹ Тухайн клирингийн төвийн гишүүн хооронд хийсэн гүйлгээ

² Тухайн процессорын гишүүн

³ Саатлын хугацаа минутаар

⁴ Тухайн банкны гэнэтийн тасралтын хувь

“Банкны төлбөрийн картын журам”-ын
13 дугаар хавсралт

ТӨЛБӨРИЙН КАРТЫН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ТАЙЛАН
(Банкны нэр)

20__ оны __-р улирлын байдлаар

№	Хот, аймаг	Картын нэр төрөл		Картын төрөл	Картын тоо ¹				Идэвхтэй ашиглагдаж буй карт ²				Идэвхтэй ашиглагдаж буй картын хувь ³			
					MNT	USD	EURO	CNY	MNT	USD	EURO	CNY	MNT	USD	EURO	CNY
1	Архангай	Виза	Энгийн	Дебет												
				Кредит												
				Урьдчилсан												
			₮ карттай хосолсон	Дебет												
				Кредит												
				Урьдчилсан												
													
				...												
				...												
														
				...												
				...												
Нийт (Улс)																

Картын үйл ажиллагаа хариуцсан нэгжийн захирал: _____ (овог, нэр)

_____ (Гарын үсэг)

Тайлан боловсруулсан мэргэжилтэн: _____ (овог, нэр, утасны дугаар)

_____ (Гарын үсэг)

20__ оны __ сарын __ - ны өдөр

¹ Банк өөрийн нэрийн өмнөөс гаргасан картын тоо, өссөн дүнгээр

² Нэг сард 5 ба түүнээс дээш удаа гүйлгээ хийгдсэн картын тоо, өссөн дүнгээр

³ Нийт картаас идэвхтэй ашиглагдаж буй картын эзлэх хувь

Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн

“Банкны төлбөрийн картын журам”-ын
14 дүгээр хавсралт

ТӨЛБӨРИЙН КАРТ ХҮЛЭЭН АВАГЧ ТӨХӨӨРӨМЖИЙН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ТАЙЛАН
_____ (Банкны нэр)

20__ оны __-р улирлын байдлаар

№	Хот, аймаг	ПОС ¹	МПОС ²	ПОБ ³	АТМ ⁴	Бусад ⁵
1	Архангай					
...	...					
Нийт (Улс)						

Картын үйл ажиллагаа хариуцсан нэгжийн захирал: _____ (овог, нэр)
_____ (Гарын үсэг)

Тайлан боловсруулсан мэргэжилтэн: _____ (овог, нэр, утасны дугаар)
_____ (Гарын үсэг)

20__ оны __ сарын __ - ны өдөр

¹ Тухайн улирлын байдлаар ашиглагдаж байгаа ПОС төхөөрөмжийн тоо, өссөн дүнгээр

² Тухайн улирлын байдлаар ашиглагдаж байгаа Мобайл ПОС төхөөрөмжийн тоо, өссөн дүнгээр

³ Тухайн улирлын байдлаар ашиглагдаж байгаа ПОБ төхөөрөмжийн тоо, өссөн дүнгээр

⁴ Тухайн улирлын байдлаар ашиглагдаж байгаа АТМ төхөөрөмжийн тоо, өссөн дүнгээр

⁵ Дээрх төхөөрөмжөөс бусад төхөөрөмжийн тоо, Монголбанкинд албан бичгээр ирүүлэх тайланд төхөөрөмжийн нэрийг заавал бичсэн байна.

“Банкны төлбөрийн картын журам”-ын
15 дугаар хавсралт

ТӨЛБӨРИЙН КАРТЫН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН
_____ (Банкны нэр)

20__ оны __-р улирлын байдлаар

№	Хот, аймаг	Бэлэн бус ¹								Бэлэн ²					
		ПОС		МПОС ³		ПОБ		АТМ		АТМ		ПОБ		ПОС	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Архангай														
...	...														
	Нийт (Улс)														

*Зөвхөн тайлант сард/улиралд хийгдсэн гүйлгээний тоо, дүн

Картын үйл ажиллагаа хариуцсан нэгжийн захирал: _____ (овог, нэр)
_____ (Гарын үсэг)

Тайлан боловсруулсан мэргэжилтэн: _____ (овог, нэр, утасны дугаар)
_____ (Гарын үсэг)

20__ оны __ сарын __ - ны өдөр

¹Зөвхөн тухайн сард/улиралд бэлэн бусаар төхөөрөмж тус бүрээр хийсэн санхүүгийн гүйлгээний тоо, дүн

²Зөвхөн тухайн сард/улиралд бэлэн мөнгөөр, төхөөрөмж тус бүрээр хийсэн санхүүгийн гүйлгээний тоо, дүн

³Мобайл ПОС төхөөрөмж

ТӨЛБӨРИЙН КАРТЫН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН
_____ (Банкны нэр)

20__ оны __-р улирлын байдлаар

№	Хот, аймаг	Карт гаргагчаар буюу банк өөрийн гаргасан картаар хийсэн гүйлгээ						Карт хүлээн авагчаар буюу бусад банкны гаргасан картаар хийсэн гүйлгээ			
		Дотоод сүлжээ ¹		Нэгдсэн сүлжээ ²		Гадаад сүлжээ ³		Бусад банкны карт ⁴		Гадаад байгууллагын карт ⁵	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Архангай										
...	...										
Нийт (Улс)											

*Зөвхөн тайлант сард/улиралд хийгдсэн гүйлгээний тоо, дүн

Картын үйл ажиллагаа хариуцсан нэгжийн захирал: _____ (овог, нэр)
_____ (Гарын үсэг)

Тайлан боловсруулсан мэргэжилтэн: _____ (овог, нэр, утасны дугаар)
_____ (Гарын үсэг)

20__ оны __ сарын __ - ны өдөр

¹ Банк өөрийн гаргасан картыг ашиглан банкны өөрийн сүлжээгээр хийсэн гүйлгээ

² Банк өөрийн гаргасан картыг ашиглан Монгол Улсын өөр банкны сүлжээгээр хийсэн гүйлгээ

³ Банк өөрийн гаргасан картыг ашиглан гадаад улсын банкны сүлжээгээр хийсэн гүйлгээ

⁴ Банк өөрийн гаргасан картаас бусад Монгол Улсын харьяа байгууллагын гаргасан картыг ашиглан өөрийн сүлжээгээр хийсэн гүйлгээ

⁵ Гадаадын байгууллага эсвэл Монгол Улсын бусад банкуудаар дамжуулан гаргасан гадаадын картыг ашиглан өөрийн сүлжээгээр хийсэн гүйлгээ

“Банкны төлбөрийн картын журам”-ын
17 дугаар хавсралт

ТӨЛБӨРИЙН КАРТЫН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН
(карт гаргагчаар)¹
_____ (Банкны нэр)

20__ оны __-р улирлын байдлаар

№	Хот, аймаг	Visa		Master		UPI		₮ карт		Amex	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Архангай										
2	...										
Нийт (Улс)											

*Зөвхөн тайлант сард/улиралд хийгдсэн гүйлгээний тоо, дүн

Картын үйл ажиллагаа хариуцсан нэгжийн захирал: _____ (овог, нэр)
_____ (Гарын үсэг)

Тайлан боловсруулсан мэргэжилтэн: _____ (овог, нэр, утасны дугаар)
_____ (Гарын үсэг)

20__ оны __ сарын __ - ны өдөр

¹Банк өөрийн нэрийн өмнөөс гаргасан картын гүйлгээ

“Банкны төлбөрийн картын журам”-ын
18 дугаар хавсралт

ТӨЛБӨРИЙН КАРТЫН ЗАЛИЛАНГИЙН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН
(карт гаргагчаар)
_____ (Банкны нэр)

20__ оны __-р улирлын байдлаар

№	Байршил	Залилангийн арга ¹	Бэлэн/Бэлэн бусаар	Төхөөрөмж ²	Тоо	Дүн	Нэгж гүйлгээний дундаж дүн	Шийдвэрлэсэн эсэх
1	Архангай							
...	...							
Нийт (Улс)								

*Зөвхөн тайлант сард/улиралд хийгдсэн гүйлгээний тоо, дүн

Картын үйл ажиллагаа хариуцсан нэгжийн захирал: _____ (овог, нэр)
_____ (Гарын үсэг)

Тайлан боловсруулсан мэргэжилтэн: _____ (овог, нэр, утасны дугаар)
_____ (Гарын үсэг)

20__ оны __ сарын __ - ны өдөр

¹Залилангийн арга:

- Хуурамч картаар хийгдсэн гүйлгээ (олон улсад),
- Картын мэдээллийг ашиглаж хийсэн гүйлгээ,
- Гээсэн болон хулгайд алдагдсан картын гүйлгээ,
- Бусад. (албан бичгээр ирүүлэх тайланд дэлгэрэнгүй оруулах)

²Төхөөрөмж: ПОС, МПОС, АТМ г.м